

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-Správní

Územně plánovací podklady na úrovni kraje
Bc. Dominik SÝKORA

Diplomová práce
2011

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

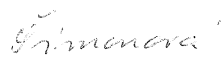
Jméno a příjmení: **Bc. Dominik SÝKORA**
Osobní číslo: **E090492**
Studijní program: **N6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Informatika ve veřejné správě**
Název tématu: **Územně plánovací podklady na úrovni kraje**
Zadávající katedra: **Ústav systémového inženýrství a informatiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :


Cílem práce je zmapovat proces získávání, zpracování a vyhodnocení zejména geograficky orientovaných dat na krajské úrovni pro podporu rozvoje a rozhodování v rámci kraje.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 55 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

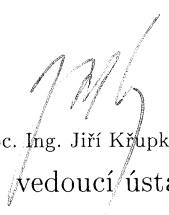
- BÁRTOVÁ, Hana, RŮŽIČKA, Miroslav.** *Územní plánování a doprava.* Praha : ABF - Arch, 2008. 128 s. ISBN 978-80-86905-48-8.
MAIER, Karel, et al. *Datový model pro digitální zpracování sledovaných jevů územně analytických podkladů v GIS.* Praha : [s.n.], 2010. 59 s.
POLÁČEK, Jindřich, et al. *Minimální standard pro digitální zpracování územních plánů v GIS v prostředí zákona č. 183/2006 Sb..* Praha : [s.n.], 2010. 98 s.
ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji 1. vyd.* Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.
ŠIMONOVÁ, Stanislava. *Modelování procesů a dat pro zvyšování kvality.* Pardubice : Univerzita Pardubice, 2010. 191 s. ISBN 978-80-7395-205-1.

Vedoucí diplomové práce: 
Ing. Stanislava Šimonová, Ph.D.
Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání diplomové práce: 29. září 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 6. května 2011


doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.


doc. Ing. Jiří Krupka, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 6. 5. 2011

Bc. Dominik Sýkora

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucí své diplomové práce, Ing. Stanislavě Šimonové PhD., za její podnětné rady a připomínky a za její odborné vedení. Dále chci poděkovat pracovnícím krajského úřadu Ing. Zdeně Loumanové, Ing. Aleně Vítové a RNDr. Bc. Martině Stuchlíkové za jejich čas věnovaný konzultacím o mé práci, za jejich trpělivost a za poskytnuté materiály důležité pro dokončení mé práce.

Dále bych chtěl také poděkovat svým nejbližším za jejich podporu nejen při plnění mých studijních povinností, ale i v ostatních záležitostech.

ANOTACE

Tato práce se zabývá mapováním procesů v územním plánování, které souvisejí s geograficky orientovanými daty. Je zde popsána problematika územního plánování v České republice a stručně také problematika modelování (mapování) procesů. Dále je stanoven postup při mapování procesů na úseku Územního plánování krajského úřadu v Pardubicích, namodelovány procesy související s geograficky orientovanými daty a jejich využitím, navržena kritéria pro hodnocení kvality procesů, na jejichž základě byl vybrán proces k monitorování a měřitelné ukazatele tohoto procesu. Práce obsahuje i závěrečné vyhodnocení původně navrženého postupu.

KLÍČOVÁ SLOVA

územní plánování, nástroje územního plánování v ČR, procesní modelování, ARIS

TITLE

Territorial planning materials at the regional level

ANNOTATION

This thesis deals with mapping of the processes in territorial planning. These processes are related to geographically oriented data. There is a description of the issues of territorial planning in the Czech Republic and a brief characterization of process mapping. There is also specified a procedure for mapping processes at the section of Territorial planning at the regional bureau in Pardubice. Afterwards the processes related to geographically oriented data are mapped, there are suggested few criteria for the evaluation of the quality of the processes. Upon the basis of those criteria one process was chosen to be monitored and quantifiable indicators were defined. The thesis includes final evaluation of the original procedure of work as well.

KEYWORDS

territorial planning, territorial planning tools in the Czech Republic, process modeling, ARIS

OBSAH

Úvod	9
1 Územní plánování	10
1.1 Cíle a úkoly územního plánování	10
1.2 Modely územního plánování	12
1.3 Aktéři územního plánování	12
1.4 Rozhodování a územní plánování	15
2 Nástroje územního plánování	17
2.1 Územně plánovací podklady	17
2.2 Územně plánovací dokumentace	19
2.3 Ostatní nástroje územního plánování	21
2.4 Vazby mezi nástroji územního plánování	22
3 Procesní přístup	24
3.1 Charakterizace a klasifikace procesů	24
3.2 Procesní řízení a mapování procesů	26
3.2.1 Nástroje procesního mapování ARIS	27
4 Procesní mapování pro územní plánování kraje	29
4.1 Započetí práce na tématu	29
4.2 Přípravná etapa	29
4.2.1 Navržený postup	29
4.3 Mapování procesů	32
4.3.1 Vytipování procesů souvisejících s geografickými daty	32
4.3.2 Modelování vytipovaných procesů	33
4.3.2.1 Proces „Vytvoření ÚAP kraje“	33
4.3.2.2 Proces „Pořízení ZÚR“	41
4.3.2.3 Proces „Vytvoření ÚP“	49
4.4 Navržení měřitelných ukazatelů	57
4.4.1 Hlediska při výběru procesu pro hodnocení kvality	57
4.4.2 Identifikace problémových míst	58
4.5 Vyhodnocení postupu při zpracování tématu	64
Závěr	67
Seznam použité literatury	69
Seznam zkratk	71
Příloha A	I

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Vzájemné vazby nástrojů ÚPI (zdroj: vlastní - přepracováno podle [29])	23
Obrázek 2: Schéma procesu (zdroj: vlastní - přepracováno podle [18] [23])	25
Obrázek 3: Stanovení postupu při tvorbě diplomové práce (zdroj: vlastní).....	30
Obrázek 4: Model kontextu procesu „Vytvoření ÚAP kraje“, použitý nástroj – vývojový diagram, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní).....	37
Obrázek 5: Legenda k eEPC diagramům v ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	38
Obrázek 6: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ - část 1, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	39
Obrázek 7: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ - část 2, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	40
Obrázek 8: Model kontextu procesu „Pořízení ZÚR“, použitý nástroj – vývojový diagram, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)	43
Obrázek 9: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 1, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	45
Obrázek 10: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 2, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	46
Obrázek 11: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 3, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	47
Obrázek 12: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 4, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	48
Obrázek 13: Model kontextu procesu „Vytvoření ÚP“, použitý nástroj – vývojový diagram, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)	51
Obrázek 14: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 1, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	53
Obrázek 15: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 2, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	54
Obrázek 16: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 3, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	55
Obrázek 17: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 4, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní).....	56
Obrázek 18: Hlediska pro výběr vhodného procesu (zdroj: vlastní - přepracováno podle [25]) ..	57
Obrázek 19: Model toku činností procesu „Průběžná aktualizace ÚAP kraje“, použitý nástroj – diagram EPC, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)	60
Obrázek 20: Model toku dat v procesu „Vytvoření ÚAP kraje“, použitý nástroj – diagram toku dat, SW – MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)	62
Obrázek 21: Myšlenková mapa postupu práce (zdroj: vlastní)	64

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Karta procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ (zdroj: vlastní)	34
Tabulka 2: Karta procesu „Pořízení ZÚR“ (zdroj: vlastní)	41
Tabulka 3: Karta procesu "Vytvoření ÚP" (zdroj: vlastní)	49
Tabulka 4: Ukazatele vytipované k monitorování na k. ú. (zdroj: vlastní)	63

Úvod

Územní plánování je velice důležitou činností, která se vyskytuje na mnoha úrovních územní samosprávy. V dnešní době se územní plánování uplatňuje od plánování pro Evropu jako celek, přes plánování územních vztahů jednotlivých států, až po velmi malé územní jednotky regionálního významu. Tato aktivita je zároveň významným vstupem pro rozhodování manažerů o využití území, tedy především pro realizaci jejich stavebních záměrů.

V oblasti územního plánování, jako téměř v celé oblasti veřejné správy, není ještě zavedeno procesní řízení jako nástroj pro zlepšování a zvyšování efektivity procesů probíhajících v tomto sektoru. Stále zde nachází uplatnění hlavně funkční přístup k řízení organizace, tudíž nejsou přesně definovány odpovědnosti za probíhající procesy, ani sekvence průběhu samotných činností s výjimkou těch, které jsou upraveny detailně v legislativě.

Tato práce se zabývá využitím principů procesního řízení pro oblast územního plánování se zaměřením na geograficky orientovaná data. Z tohoto hlediska je prvotním požadavkem popis procesů probíhajících v organizaci a nalezení vhodných příležitostí k jejich zlepšování. To je také účelem této práce.

Práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. V první kapitole jsou shrnuty poznatky o územním plánování v České republice. Jsou zde zmíněny cíle a úkoly územního plánování v České republice, základní druhy modelů územního plánování, které jsou ve světě využívány, popsání aktéři územního plánování u nás a blíže rozebrán vztah územního plánování a rozhodování. Ve druhé kapitole jsou čtenáři přiblíženy jednotlivé druhy nástrojů územního plánování. Tyto nástroje jsou tím, co je pro tuto práci klíčové, protože nástroje územního plánování jsou dokumenty, do nichž vstupují v určitém bodě geograficky orientovaná data od jednotlivých poskytovatelů. Třetí kapitola pojednává o procesním přístupu k řízení organizace. Je v ní definován pojem proces, procesní řízení a část je také věnována mapování procesů pomocí modelů ARIS, které byly v této práci použity. Čtvrtá kapitola obsahuje popis procesů na Oddělení územního plánování krajského úřadu v Pardubicích. Na základě modelů a poznatků jsou zde stanovena kritéria pro výběr procesů vhodných k měření a navrženy možné ukazatele, které by bylo vhodné měřit v delším časovém úseku, pro zvýšení kvality procesů probíhajících na tomto oddělení.

Cílem práce je zmapovat proces získávání, zpracování a vyhodnocení zejména geograficky orientovaných dat na krajské úrovni pro podporu rozvoje a rozhodování v rámci kraje.

1 Územní plánování

Územní plánování (ÚPI) má především regulativní funkci. Jelikož je v tržní ekonomice většina investic soukromých, převládá v ÚPI regulační dimenze nad dimenzí iniciační. ÚPI tak především stanovuje pravidla a rámce pro působení subjektů územního rozvoje a nabídkou vhodných rozvojových ploch podporuje privátní investice, jež jsou pro prosperitu obce nezbytné.[10]

ÚPI se tedy zabývá praktickou koordinací územních složek, a to například změnami funkčního uspořádání území nebo stanovováním limitů a regulativů. ÚPI je zejména proces. Jedná se o permanentní činnost, která komplexně řeší funkční využití území, věcně a časově koordinuje výstavbu a ostatní činnosti ovlivňující rozvoj daného území. Dále zajišťuje soulad všech přírodních, kulturních a civilizačních hodnot v území, zejména klade důraz na ochranu všech složek životního prostředí.[21] [22]

1.1 Cíle a úkoly územního plánování

ÚPI má své cíle a úkoly. Podle Sbírky zákonů jsou cíli ÚPI:[3]

- vytváření předpokladů pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženosti podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích;
- zajištění předpokladů pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území;
- koordinace veřejných a soukromých záměrů změn v území, výstavby a jiných činností ovlivňujících rozvoj území pomocí orgánů ÚPI;
- ochrana a rozvoj přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví, ochrana nezastavěného území a nezastavitelných pozemků a hospodárné využívání zastavěného území a především ochrana krajiny jako podstatné složky života obyvatel;
- omezení možností zastavění nezastavěného území jen na stavby, zařízení a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, pro snižování nebezpečí

ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a dále taková technická opatření a stavby, které zlepší podmínky jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu, například cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra;

- omezení možností umístění staveb na nezastavitelných pozemcích pouze na technickou infrastrukturu způsobem, který neznemožní jejich dosavadní užívání.

Z hlediska cílů ÚPI se v dnešní době klade důraz především na ochranu životního prostředí a na zamezení jeho dalšího znečišťování. Úkolem ÚPI je zejména:[22]

- zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty;
- stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území;
- prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání;
- stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb;
- stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území;
- stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci);
- vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem;
- vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn;
- stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení;
- prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území;
- vytvářet v území podmínky pro zajištění civilní ochrany;
- určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území;
- vytvářet podmínky pro ochranu území podle zvláštních právních předpisů před negativními vlivy záměrů na území a navrhopat kompenzační opatření, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak;
- regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů;

- uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování, ekologie a památkové péče.

ÚPI také vyhodnocuje politiku územního rozvoje, zásady územního rozvoje nebo územní plán tak, aby vznikl vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. Jedním z podkladů pro vytváření dokumentů ÚPI je posouzení vlivů na životní prostředí a posouzení vlivů na evropsky významnou lokalitu nebo přírodní oblast.[22]

1.2 Modely územního plánování

ÚPI se v různých zemích světa vyvíjelo odlišným způsobem, což je dáno nejen rozdílným přístupem k ÚPI v jednotlivých zemích, ale také jinými tradicemi, prostředím nebo odbornými předpoklady. Různé státy tak přistupují k ÚPI jinak než ostatní. V praxi je možné tuto rozdílnou situaci s určitým zobecněním vyjádřit pomocí těchto modelů: [20]

- a) Model, kdy nejsou územně plánovací dokumenty právně závazné - dokumenty mají spíše indikativní charakter; každá žádost o změnu v území se posuzuje individuálně, přičemž posudek se provádí v době přijetí žádosti; při posouzení se tedy konfrontuje záměr jak s územním plánem, tak také se současným stavem; tento model je typický pro anglický systém ÚPI.
- b) Model s právně závaznými územně plánovacími dokumenty - pro změnu či úpravu dokumentů jsou stanoveny speciální postupy; nejdůležitější fází v rámci tohoto modelu je samotná tvorba dokumentace, kdy je potřeba brát v úvahu data z mnoha zdrojů a predikovat budoucí vývoj v území, což je velmi obtížné; tomuto modelu se blíží modely v Německu či Holandsku.

Oba tyto modely jsou závislé na legislativě a mají svá pro a proti. V praxi tak existuje snaha o vhodnou kombinaci těchto dvou modelů, aby byly maximálně využity jejich výhody a potlačeny nevýhody. Systém územního plánování v České republice spíše tíhne k modelu s právně závaznými územně plánovacími dokumenty. [20]

1.3 Aktéři územního plánování

Aktérem ÚPI je obecně každý subjekt, který jakýmkoli způsobem vstupuje do územně plánovacího procesu a na něj návazných procesů. Jedním způsobem, jak rozlišit aktéry ÚPI, může být jejich rozdělení na veřejnou správu (volená reprezentace území a její administrativa),

odborníky (urbanisté a architekti), investory změn v území (veřejný i soukromý sektor), vlastníky dotčených nemovitostí, uživatele a obyvatele aktivní (kteří se snaží přizpůsobit území svým potřebám) a uživatele a obyvatele pasivní (kteří se změnám území pouze přizpůsobují).[27]

Podle stavebního zákona je rozdělení aktérů ÚPl jiné. Do ÚPl totiž vstupují v různé míře rozdílní aktéři, přičemž nejdůležitějšími jsou **pořizovatel** a **zpracovatel** územně plánovací dokumentace nebo územně plánovacích podkladů¹. Dále se jedná o **dotčené orgány** a **veřejnost**. Pořizovatel i zpracovatel mají zákonem vymezené úkoly v rámci územně plánovacího procesu. **Pořizovateli** územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů jsou orgány územního plánování.[21] Těmi mohou být podle zákona: [3]

- orgány obce;
- orgány kraje;
- Ministerstvo obrany ČR;
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Orgány obce vykonávají působnost ve věcech územního plánování jako působnost přenesenou, nestanoví-li zákon, že o věci rozhoduje zastupitelstvo obce nebo kraje. Tyto orgány zajišťují ochranu a rozvoj hodnot území obce, pokud problém není svěřen z důvodu nadmístního významu orgánům kraje nebo dotčeným orgánům. Zde je třeba podotknout, že správní členění České republiky rozlišuje zejména tři druhy obcí.[3] [16]

Prvním druhem je obec, kterou se v českém právu rozumí teritoriálně ohraničené samosprávné územní celky, jež disponují právní subjektivitou a vlastním majetkem. Obce jsou ústavem a zákony oprávněny k vykonávání veřejné správy na svém území ve vlastní působnosti. V tomto případě jde o obce 1. stupně. Obce s pověřeným obecním úřadem se dají také označit jako obce 2. stupně. Jedná se o obce, na které stát přenáší část svých pravomocí. Tyto obce vždy spadají do některého území obce s rozšířenou působností (ORP). ORP jsou obcemi 3. stupně a představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti. Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy a vznikly reformou územní veřejné správy 1. 1. 2003. ORP vykonávají mnohé agendy, které občané nejčastěji využívají, jako jsou např. vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských a technických průkazů, živnostenských oprávnění, vyplácení sociálních dávek, ale i státní správa lesů, myslivosti a rybářství, aj.[16]

¹ Územně plánovací dokumentace a územně plánovací podklady patří mezi nástroje ÚPl. O nástrojích ÚPl bude pohovořeno níže (viz kapitola 2)

Hlavní úlohu v územním plánování obcí plní právě obecní úřady ORP, které zákon nazývá „úřady územního plánování“. Ty především pořizují územní plán a regulační plán pro území dané obce, pořizují územně analytické podklady a zároveň pořizují územní plán, regulační plán a územní studii na žádost obce ve svém správním obvodu. Pokud obecní úřad nevykonává tuto přenesenou působnost ani na základě splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti, poskytuje alespoň informace pro zpracování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace. Zastupitelstvo obce rozhoduje v samostatné působnosti o pořízení územního nebo regulačního plánu a zároveň vydává územní i regulační plán.[3]

Orgány kraje také vykonávají působnost ve věcech územního plánování jako působnost přenesenou a zajišťují ochranu a rozvoj hodnot území kraje pouze v případech, které stanoví zákon a to za předpokladu, že se jedná o záležitosti nadmístního významu. **Krajský úřad** pořizuje Zásady územního rozvoje, v zákonem stanovených případech regulační plán pro plochy a koridory nadmístního významu a územně plánovací podklady. **Zastupitelstvo kraje** vydává v samostatné působnosti Zásady územního rozvoje. Rada kraje uplatňuje v samostatné působnosti stanovisko k návrhu Politiky územního rozvoje.[3]

Ministerstvo obrany vydává pro území vojenských újezdů územní a regulační plán a také projednává územně analytické podklady týkající se těchto území. **Ministerstvo pro místní rozvoj** je ústředním správním úřadem ve věcech územního plánování a vykonává státní dozor ve věcech územního plánování. Pořizuje Politiku územního rozvoje a k tomu potřebné územně analytické podklady. Zároveň zajišťuje metodickou podporu uplatňování soudobých poznatků územního plánování, urbanismu, architektury a poznatků stavebně technických, jakož i veřejných zájmů ve výstavbě a stavebnictví, zejména v ochraně životů a zdraví, v péči o životní prostředí a v ochraně kulturního, archeologického a přírodního dědictví.[3]

Zpracovatelem je právnická nebo fyzická osoba, která územně plánovací dokumentaci a územně plánovací podklady zpracovává na základě oprávnění (zejm. autorizace u české komory architektů).[21]

Dotčenými orgány státní správy jsou všechny orgány a instituce, jejichž názor je třeba získat, aby bylo možno územně plánovací dokumentaci opatřit, projednat a následně schválit. Z této skupiny je možné vyčlenit tzv. *neopominutelné orgány státní správy*, kterých je ve většině případů 12. Jedná se především o orgány ochrany životního prostředí, dopravní orgány,

hygienické stanice apod. Dále sem patří *další orgány státní správy a veřejnou správou zřízené organizace* jako jsou například Policie ČR či Státní inspekce životního prostředí. Poslední část tvoří *ostatní instituce*, což jsou zejména distribuční společnosti technické infrastruktury jako např. Vodovody a kanalizace, Telefónica O2, atd.[21]

Veřejnost vstupuje do územně plánovacího procesu především při projednávání územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů. Stavební zákon totiž udává povinnost seznámit veřejnost s aktuálně zpracovávanou územně plánovací dokumentací. Do okruhu veřejnosti spadají i majitelé nemovitostí, jichž se chystaný územní dokument týká. Proto by mělo být v zájmu pořizovatele, aby byla veřejnost s plány srozumitelně seznámena a aby se s nimi, v nejlepším případě, co nejvíce ztotožňovala.[20] [21]

Do územního plánování také zasahuje **volený orgán místní samosprávy** (zastupitelstvo obce, krajské zastupitelstvo), který především rozhoduje o zpracování územně plánovací dokumentace a následně ji v jednotlivých etapách schvaluje.[21]

1.4 Rozhodování a územní plánování

Rozhodování jistě patří mezi jedny z nejvýznamnějších činností manažerů všech stupňů a jeho kvalita ovlivňuje určitou měrou výsledky i efektivnost fungování organizačních jednotek v hospodářské sféře i veřejné správě. Rozhodování se nejvýrazněji uplatňuje při plánování, protože rozhodovací procesy jsou jeho základem. Význam rozhodování se projevuje v tom, že kvalita a výsledky, zejména strategických rozhodovacích procesů, ovlivňují zásadně efektivnost fungování a budoucí prosperitu organizací či organizačních složek spjatých s daným rozhodnutím. Zároveň platí, že čím větší objem, především finančních, prostředků je k rozhodování vázán, tím je rozhodnutí významnější. V souvislosti s územním plánováním jsou organizačními jednotkami obce, kraje či stát a na všech těchto úrovních dochází k rozhodování o území. Schvalovaná dokumentace, která rozhoduje o způsobu využití území, je dlouhodobého charakteru a objem finančních prostředků, které se pohybují v této oblasti je velmi vysoký. Rozhodování o území tak ovlivňuje nejen tok těchto finančních prostředků, ale také rozvoj státu, měst a potažmo i jeho obyvatel. [6]

V literatuře lze najít mnoho definic pojmu rozhodování, nicméně většina se shoduje na tom, že se jedná o volbu mezi více variantami chování vedoucích k naplnění určitého cíle. Rozhodovací subjekt by měl splňovat určitá kritéria. Měl by mít dobrou znalost problému a okolností s ním souvisejících (informační zabezpečení), odpovídající kvalifikaci

pro zpracování a využití těchto informací a je třeba, aby naplňoval zájmy svého zaměstnavatele. Cíle a úkoly územního plánování a rozhodovací subjekt v oblasti územního plánování jsou uvedeny výše (viz kapitola 1.1, resp. 1.3). Rozhodování o území na úrovni kraje (i obcí) probíhá zejména podle územně plánovací dokumentace, která může být podpořena územní studií nebo regulačním plánem. Pověřený architekt vytvoří několik variant pro řešení daného problému pro danou dokumentaci a o tom, která varianta bude použita, rozhoduje volený orgán. Vstupem pro vytvoření variant řešení jsou zejména digitální geografická data nebo papírové podklady, které se zpracovávají v rámci jiných podkladů, dále data z různých informačních systémů (jako např. data z ČSÚ) a také hierarchicky nadřazená dokumentace. Pro konečné rozhodnutí o podobě dokumentace jsou také důležité názory a připomínky zainteresovaných občanů, stanoviska dotčených obcí, krajů a jiných dotčených orgánů, které se musejí zapracovat do finální dokumentace a tím se stávají i součástí rozhodovacího procesu.[1]

2 Nástroje územního plánování

Pro zajištění toho, aby byly naplňovány cíle ÚPI při rozhodování v území, se používají nástroje ÚPI, které jsou ukotveny právními normami. Na úrovni Evropské Unie existuje koordinovaná územní politika, vycházející z dlouhodobého strategického dokumentu s názvem „Evropské perspektivy územního rozvoje“ (European Spatial Development Perspective - ESDP). Tento dokument byl v r. 1999 přijat ministry států EU odpovědnými za územní plánování jako dohoda o společných cílech a koncepcích budoucího rozvoje území EU. Záměrem ESDP je podpora snahy o dosažení vyváženého a trvale udržitelného rozvoje území EU. Tento dokument má tři vzájemně provázané cíle, jimiž jsou:[22]

- ekonomická a sociální soudržnost;
- zachování a spravování přírodních zdrojů a kulturního dědictví;
- vyváženější soutěživost evropského území.

V současné době je hlavním právním dokumentem týkajícím se ÚPI v ČR zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Členění nástrojů ÚPI bylo v roce 2007 změněno. Podle nové legislativy jsou nástroji ÚPI:[20]

- územně plánovací podklady (ÚPP);
- politika územního rozvoje (PÚR);
- územně plánovací dokumentace (ÚPD);
- územní rozhodnutí a územní souhlas;
- územní opatření;
- úprava vztahu v území.

2.1 Územně plánovací podklady

ÚPP jsou novým a zároveň nejobecnějším nástrojem ÚPI. Územně plánovací podklady slouží především jako podklad pro pořizování a kontrolu dodržování PÚR, ZÚR, pro zpracování a změnu ÚPD, a jestliže tato není zpracována, tak také pro rozhodování v území² a sledování vývoje a vyhodnocování stavu a možností rozvoje území. Nikdy se však neschvalují a nejsou tak pro dané území právně závazné.[22]

² Platí pouze pro ÚAP obcí.

Existují dva druhy ÚPP:

- územní studie (ÚS);
- územně analytické podklady (ÚAP).

Územní studie

ÚS je novým typem plánovacích podkladů. V podstatě nahrazuje funkce urbanistické studie, územního generelu nebo územní prognózy, jež byly ÚPP podle předchozí legislativy. Územní studií lze prověřovat a posuzovat jakékoliv změny v územní bez formálních náležitostí, které jsou vyžadovány u ÚPD. ÚS se většinou pořizuje pro ověření možností využití řešeného území, pro prověření územních podmínek ochrany hodnot území nebo pro prověření vybraných problémů. Pořizovatelem územní studie může být úřad územního plánování, a to nejen pro území své obce, ale na žádost obce ve svém správním obvodu i pro její území. Dále může být pořizovatelem ÚS krajský úřad a ministerstvo v rozsahu potřebném pro pořizování PÚR. Pro území vojenských újezdů pořizuje ÚS újezdní úřad a v případě potřeby je projednává Ministerstvo obrany.[4]

Územní studie se pořizuje tehdy, když je to nařízeno ÚPD. Zároveň je možné ji poříditi i z vlastního podnětu pořizovatele nebo z cizího podnětu. Pořizovatel vždy v zadání stanoví obsah, rozsah, cíle a účel ÚS. V roce 2008 byly například v Pardubickém kraji zpracovány ÚS:[9]

- Dopravní studie napojení měst Choceň a Vysoké Mýto na silnici R 35;
- Dopravní studie napojení měst Litomyšl, Ústí nad Orlicí a Česká Třebová na silnici R 35;
- Dopravní studie napojení měst Lanškroun a Moravská Třebová na silnici R 35;
- Dopravní studie vedení silnice I/14 v úseku Opatov - Dlouhá Třebová;
- Studie udržitelného rozvoje území;
- Studie krajinných typů a vymezení cílových krajinných charakteristik Pk.

Územně analytické podklady

ÚAP jsou také novým typem ÚPP, které se řídí podle zákona č. 183/2006 Sb. a podle vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. ÚAP představují zcela nový přístup k plánovacím podkladům, jelikož zajišťují trvalou a průběžně aktualizovanou znalost území,

jeho omezení, možností, potřeb a podmínek změn jeho využití. Oproti tomu v předchozí právní úpravě se ÚPP pořizovali jednorázově, nepovinně a v mnohem menší míře podrobností.[4]

ÚAP obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území, označovaných jako limity území. Dále jsou zde zahrnuty záměry na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci, jinak řečeno rozbor udržitelného rozvoje území.[3]

ÚAP se dělí na dvě kategorie a to:[2]

- ÚAP pořizované úřadem územního plánování (ÚAP obcí);
- ÚAP pořizované krajským úřadem (ÚAP kraje).

Obě kategorie ÚAP obsahují podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území, jejichž obsah je v případě ÚAP obcí dán částí A v příloze č. 1 vyhlášky č. 500/2006 Sb. a v případě ÚAP kraje částí B v příloze č. 1 této vyhlášky, zahrnující zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území a rozbor udržitelného vývoje území, jenž zahrnuje zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území s uvedením jeho silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (SWOT analýza), a to v tematickém členění na odlišné části jako jsou horninové prostředí a geologie, vodní režim, hospodářské podmínky atd. Závěrem těchto tematických zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území je vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.[2]

Rozbor udržitelného rozvoje území dále určuje problémy k řešení v ÚPD zahrnující zejména urbanistické, dopravní a hygienické závady, vzájemné střety záměrů na provedení změn v území a střety těchto záměrů s limity využití území, ohrožení území například povodněmi a jinými rizikovými přírodními jevy. Údaj o území použitý v ÚAP obsahuje textovou část, grafickou část a informace o jeho vzniku, pořízení, zpracování, případném schválení nebo nabytí účinnosti, přičemž správnost použitého údaje o území se potvrzuje v pasportu údaje o území.[2]

2.2 Územně plánovací dokumentace

ÚPD navazuje na ÚPP a PÚR. Hlavní funkcí ÚPD je zejména připravit podklady pro rozhodovací proces v území. V současné době jsou rozlišovány tyto tři druhy ÚPD:[3]

- zásady územního rozvoje (ZÚR);

- územní plán (ÚP);
- regulační plán.

Zásady územního rozvoje

ZÚR jsou krajskou ÚPD. ZÚR jsou novou obdobou Územního plánu velkého územního celku, ale mezi těmito dvěma dokumentacemi existuje několik odlišností. Oproti Územnímu plánu velkého územního celku jsou ZÚR více strategickým dokumentem, jenž je určen k řešení problémů a otázek nadmístního významu, přičemž rozpracovává a zpřesňuje Politiku územního rozvoje ČR. Zároveň jsou ZÚR tvořeny v měřítku 1:100000. ZÚR jsou zpracovávány krajem vždy pro celé jeho území, takže nedochází k překrývání nebo naopak k nepokrývání území v dokumentaci, jako tomu bylo u Územního plánu velkého územního celku, který byl zpracováván pro území okresu či více okresů. ZÚR jsou podkladem pro tvorbu územních plánů obcí a jejich vytvoření je dané zákonem.[4]

ZÚR stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy a koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách jejich využití. Součástí ZÚR je i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území.[3]

Územní plán

Územní plán (ÚP) je základní koncepční nástroj územního plánování obce, který je závazný pro zpracování regulačních plánů a pro rozhodování v území. Pořizuje se pro celé území obce, jelikož je nezbytné řešit ucelenou koncepci rozvoje obce ve vzájemných funkčních vazbách tohoto území jako celku. ÚP může ve vybraných plochách a koridorech uložit prověření změn jejich využití územní studií nebo pořízení regulačního plánu jako podmínku pro rozhodování o změnách v území. V souvislostech a podrobnostech území obce ÚP zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se Zásadami územního rozvoje kraje a s Politikou územního rozvoje. ÚP je závazný pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí a poskytování prostředků z veřejných rozpočtů na provedení změn v území, které nesmí být v rozporu s platným ÚP.[13] [22]

Regulační plán

Regulační plán upravuje podmínky pro využití pozemků, slouží k vymezování pozemků a ke stanovení podmínek pro umístění staveb na stavebních pozemcích. Pojem regulační plán

se vyskytoval i ve starší legislativě, ovšem jeho obsah se značně liší. Zásadní koncepční změna nové úpravy spočívá v možnosti použití regulačního plánu jako rovnocenné náhrady územního rozhodnutí, tedy jako skupinového/hromadného rozhodnutí pro plochy vymezené v ZÚR nebo v ÚP. Regulační plán je pořizován buď z podnětu, nebo na žádost.[4]

2.3 Ostatní nástroje územního plánování

Politika územního rozvoje

PÚR je zcela novým celorepublikovým nástrojem ÚPl, protože v předchozím Stavebním zákoně nebyl žádný dokument s takovou působností stanoven. Potřeba tohoto dokumentu se vyvinula z měnících se společenských podmínek a také v důsledku začlenění České republiky do EU. Účelem PÚR je konkretizace v zákoně obecně formulovaných cílů a úkolů (viz kapitola 1.1) s ohledem na souvislosti a problémy v území, které přesahují svým dosahem a významem pravomoc krajů, ministerstev nebo jiných úředních správních orgánů.[4]

Politika územního rozvoje s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci Zásad územního rozvoje, tvorbu koncepcí, schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, a záměry na změny v území republikového významu. Ministerstvo pro místní rozvoj informuje veřejnost prostřednictvím zveřejnění dokumentů s PÚR souvisejících na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj. Aktuální PÚR byla schválena usnesením vlády ze dne 20. 7. 2009 č. 929.[3] [22]

Územní rozhodnutí a územní souhlas

Na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu je možné umisťovat do území stavby nebo zařízení, činit jejich změny, změny jejich vlivu na využití území, změny využití území a poskytovat ochranu důležitých zájmů v území. Existuje několik druhů územních rozhodnutí, jako jsou například rozhodnutí o umístění stavby nebo zařízení, o změně využití území, o dělení a scelování pozemků aj. Stavební úřad územním rozhodnutím schvaluje navržený záměr a stanoví podmínky pro využití a ochranu území. Rozhoduje také o námitkách účastníků řízení, v odůvodnění vyhodnotí připomínky veřejnosti a stanoví dobu platnosti rozhodnutí, jestliže má být delší než 2 roky.[22]

Místo územního rozhodnutí může stavební úřad vydat také územní souhlas, pokud se jedná o záměr, který je v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a zároveň projekt nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.[22]

Územní opatření

Územní opatření je dalším nástrojem ÚP. Územní opatření vydává v přenesené působnosti rada obce, dotýká-li se území více obcí nebo je rada obce nečinná, může ho vydat v přenesené působnosti rada kraje. V současné legislativě se vyskytují dva typy územního opatření, a to:[3]

- územní opatření o stavební uzávěře - opatření obecné povahy, které zakazuje nebo omezuje v nezbytném rozsahu stavební činnost ve vymezeném území, pokud by tato mohla ztížit nebo znemožnit budoucí využití území podle připravované územně plánovací dokumentace, jejíž zadání bylo schváleno;
- územní opatření o asanaci území - se vydává, jestliže bylo nějaké území zasaženo živelnou pohromou nebo závažnou havárií, což způsobilo podstatný zásah do využití území, nebo v zastavěném území z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí.

Úprava vztahů v území

Pro pozemek určený územním nebo regulačním plánem pro veřejně prospěšnou stavbu, pro veřejně prospěšné opatření nebo pro veřejné prostranství má obec nebo kraj, který vymezil ÚPD nebo stát podle příslušnosti k vlastnictví předkupní právo. V případě uplatnění tohoto práva je vlastník pozemku povinen nabídnout toto území obci, kraji či státu ke koupi za cenu, která je určená kvalifikovaným odhadem.[3] [22]

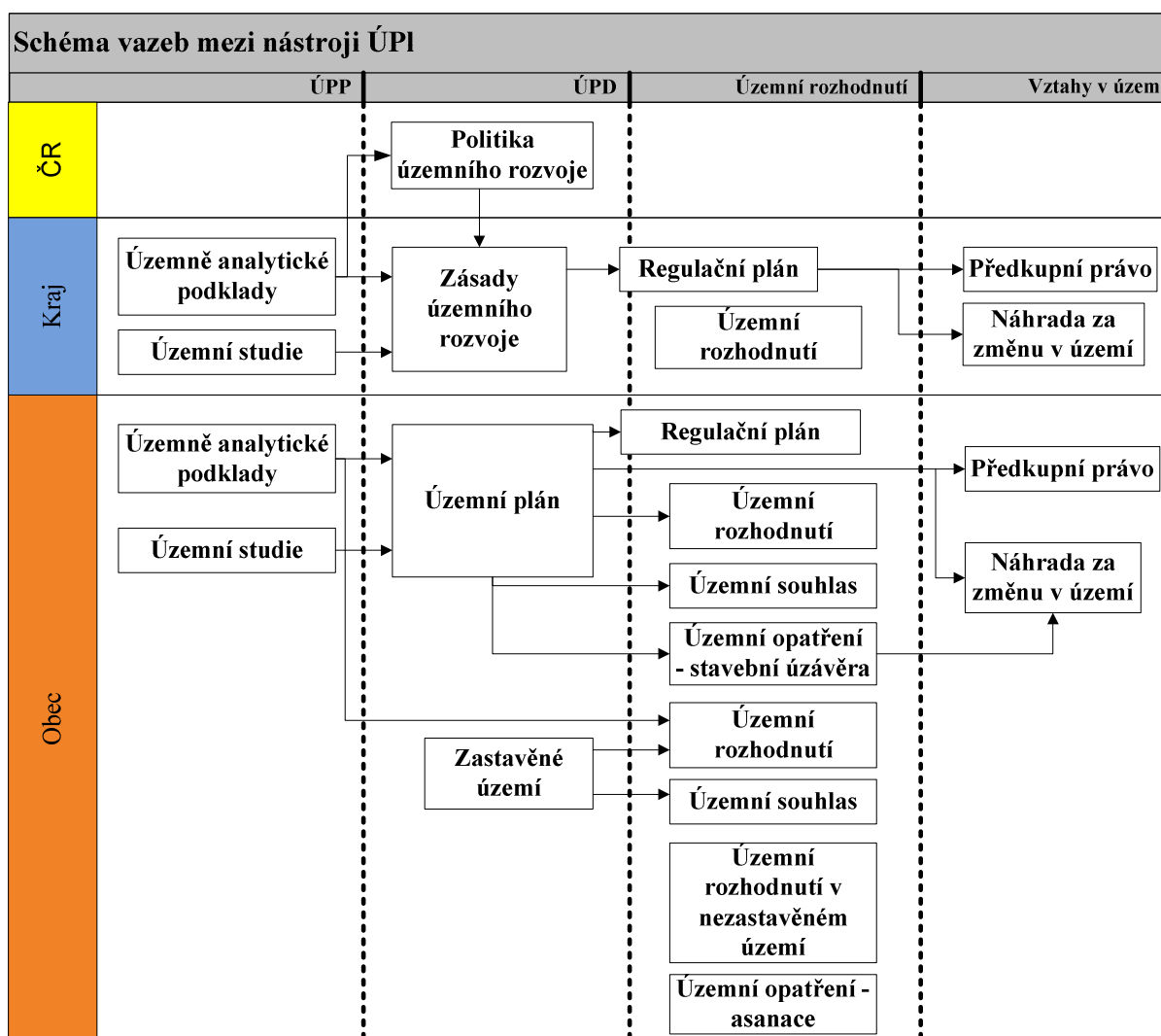
Vlastníkovi pozemku nebo stavby, jehož práva byla při užívání pozemku nebo stavby byla na základě územního opatření o stavební uzávěře omezena, náleží náhrada za změnu v území. Tato náleží i vlastníkovi pozemku, jehož určení k zastavění bylo zrušeno na základě změny územního plánu nebo regulačního plánu nebo zrušením územního rozhodnutí.[22]

2.4 Vazby mezi nástroji územního plánování

Nástroje ÚP jsou vzájemně propojeny horizontálně i vertikálně, což také vyplývá z předchozího textu. Obrázek 1 toto provázání schematicky shrnuje. Důležitost těchto vazeb je zejména v tom, že mezi jednotlivými samosprávnými orgány obce a kraje není definována žádná hierarchie nadřazenosti či podřazenosti, takže tyto vazby jsou jedinou možností, jak zaručit soulad a koordinaci jednotlivých záměrů v území.[29]

Horizontální vazby spočívají v časové posloupnosti, zpracování a pořizování jednotlivých nástrojů. Příkladem jsou vazby mezi ÚAP, PÚR a ÚPD, anebo mezi ÚPD a nástroji upravujícími vztahy v území.[29]

Vertikální vazby - hierarchické - spočívají v závaznosti nadřazeného nástroje pro nástroje následující, zpravidla o menším územním rozsahu a vyšší rozlišovací úrovni. Jedná se například o vazby mezi PÚR, ÚPD a rozhodováním v území. Nemusí však být stanovena povinnost pořizovat následující dokument až po dokumentu předcházejícím. Nadřazený dokument musí vždy stanovovat závaznosti v podrobnosti dané zákonem.[29]



Obrázek 1: Vzájemné vazby nástrojů ÚPI (zdroj: vlastní - přepracováno podle [29])

Ze schématu je patrné, že ÚPP jsou prvotní dokumentací (z hlediska horizontální provázanosti), podle které by se měly řídit dokumentace následující, následují ÚPD a dále dokumenty upravující vztahy v území.

3 Procesní přístup

Každá organizace má své základní činnosti, které jsou podstatou její existence. V průběhu těchto činností se spotřebovávají vstupy a výstupem je určitý produkt. Zaměstnanci nesou odpovědnost za jimi svěřené činnosti a podílí se tak na kvalitě výstupu a zároveň existuje jistá funkční hierarchie, organizovaná manažery. Procesní přístup nastavuje podmínky pro vytvoření kvalitního produktu, jehož kvalita je ovšem měřena pouze nároky zákazníků.[23]

Procesní přístup je základem organizace práce v podniku a základem všech podnikových činností. Účelem procesního přístupu k řízení podniku je odkrýt procesy v organizaci, tyto procesy zbavit činností, jež nepřidávají hodnotu, učinit je středem pozornosti a vytvářet infrastrukturu a podnikovou kulturu, které umožní hladké vykonávání a neustálé zlepšování stávajících procesů a podle potřeby tvorbu a neustálé zlepšování nových procesů. Požadovaného výsledku je při uplatnění procesního přístupu mnohem účinněji, když jsou činnosti řízeny jako proces.[23] [26]

3.1 Charakterizace a klasifikace procesů

Proces může mít celou řadu podob a pojem proces se používá v různých významech. Obecně je proces sledem transformací, které prodělá určitý objekt. Toto tvrzení indikuje, že proces nemůže existovat, aniž by byl spjat s alespoň jedním objektem, který je zodpovědný za transformaci. Zároveň je proces typicky přechodný. Je to něco, co se objektu „stane“ či „děje“, spíše než něco, co by „existovalo“ samo o sobě.[5]

Z hlediska řízení je nejdůležitější výklad procesu jako toku práce nebo činností (tzv. business process), v překladu se někdy používá pojem podnikový proces. Pro tento proces existuje celá řada definic:[12]

„Proces je soubor činností, který vyžaduje jeden nebo více druhů vstupů a tvoří výstup, který má pro zákazníka hodnotu“.

Hammer, M., Champy, J.

„Proces je souhrn činností transformujících souhrn vstupů na souhrn výstupů (zboží nebo služeb) pro jiné lidi nebo procesy, používající k tomu lidi nebo nástroje“.

Řepa, V.

„Proces je tok práce, postupující od jednoho člověka k druhému a v případě větších procesů pravděpodobně z jednoho útvaru do druhého“.

Basl, J., Tůma, M., Glasl, V.

„Proces chápeme jako strukturovaný sled navazujících činností popisujících tok práce – postup tvorby přidané hodnoty – postupující od jednoho pracovníka ke druhému (v případě složitých procesů z jednoho útvaru do druhého), poskytující měřitelnou službu / výrobek internímu nebo externímu zákazníkovi za předpokladu přeměny vstupů na výstupy a využívání zdrojů.“

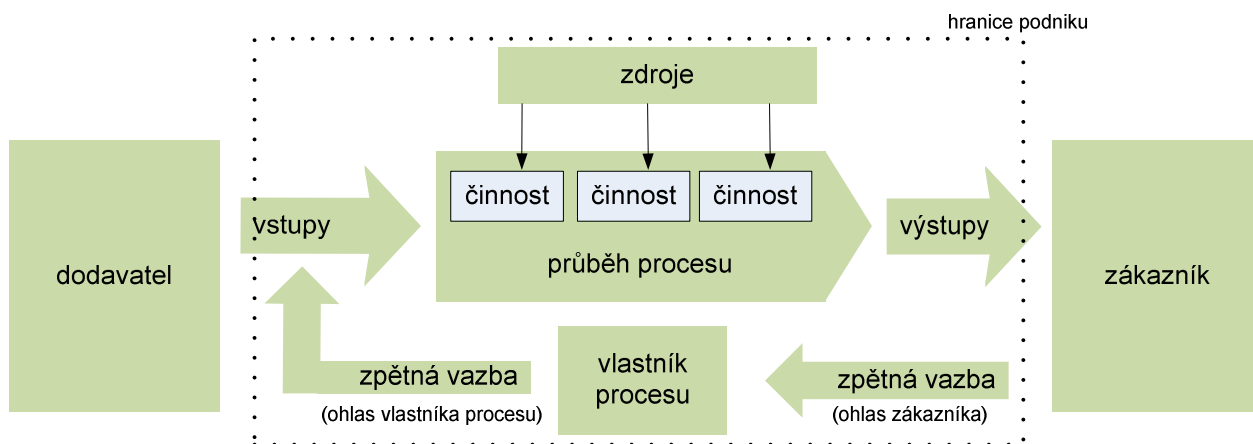
Grasserová, M.

„Procesem jsou zákonité, postupně na sebe navazující a vnitřně spojené, vzájemně spojené změny jevů, věcí a systémů“.

Petráčková, Krause

Norma ČSN EN ISO 9001 definuje proces jako: „soubor vzájemně působících činností, který přeměňuje vstupy na výstupy.“

Podnikový proces je sadou souvisle navzájem navazujících aktivit přesahujících funkční hranice podniku (viz obrázek 2). Podnik musí tyto aktivity provádět, aby zabezpečil své efektivní fungování. Jedná se například o aktivity nutné pro dodání výrobku na trh, pro správné provádění finančních transakcí, pro zajištění dodávek komponentů apod. Podnikové procesy nejsou tzv. rizikovými oblastmi jako kritické faktory úspěchu, ale jsou faktickými činnostmi, u nichž má smysl zkoumat toky vstupních a výstupních informací, vzájemnou návaznost atd. Zároveň je důležité, aby kvalita provádění procesů byla měřitelná.[14]



Obrázek 2: Schéma procesu (zdroj: vlastní - přepracováno podle [18] [23])

Procesy můžeme základním způsobem klasifikovat na:[24]

- realizační procesy (primární, hlavní), které zabezpečují produkci užitečných výstupů (produktů, služeb) požadovaných zákazníkem, přímo ovlivňují úspěšnost organizace a spokojenost externích zákazníků, jsou zdrojem hlavních příjmů organizace, a jejichž prostřednictvím je realizován vztah k zákazníkům, k zaměstnancům, ke státu, k dodavatelům, k majitelům atd.;
- podpůrné procesy, jež zajišťují fungování organizace, vytvářejí vhodné prostředí pro realizační procesy organizace, ovlivňují efektivnost a účinnost realizačních procesů, potřeby a očekávání zainteresovaných stran, zahrnují řídicí procesy.

Někdy se rozeznávají tzv. sekundární procesy, které netvoří hlavní zdroj příjmů organizace, ta si však jejich provozováním tzv. „přivydělává“. Příkladem může být železniční stavitelství, kde primární klíčový proces je stavba železniční trati a sekundárním procesem je pronajímání potřebné techniky.[24]

3.2 Procesní řízení a mapování procesů

Řízení procesů a činností v organizaci je jednou z funkcí managementu související s organizováním. Již v 18. století byl definován Adamem Smithem funkční přístup k řízení, který je založen na rozložení práce na nejjednodušší úkony tak, aby byly jednoduše proveditelné i nekvalifikovanými pracovníky. To vede k rozdělení práce mezi organizační jednotky, které jsou členěné na základě odborností. Tomuto členění odpovídá organizační struktura, která je založená na útvarech, jež vykonávají dílčí činnosti nějakého procesu, aniž je sledován celý tok činností jako celek. Organizace je pak řízena potřebami jednotlivých funkčních jednotek a cesta ke zlepšení vede ve funkčním modelu zpravidla přes zvyšování výkonnosti každé organizační jednotky.[8] [11]

Současné problémy s výkonností podniků se však netýkají vykonávaných činností, ale jedná se o procesní problémy, tedy problémy spojené se způsobem organizování práce. Procesy existují ve všech podnicích nehlédě na to, jak efektivně dané organizace fungují. Efektivnost organizace je přímo závislá na tom, jak procesy definuje, zlepšuje a zda procesní práci preferuje. Procesní řízení představuje systémy, postupy, metody a nástroje trvalého zajištění maximální výkonnosti a neustálého zlepšování podnikových i mezipodnikových procesů, které vycházejí z jasně definované strategie organizace a jejichž cílem je naplnit stanovené strategické cíle. V řadě českých firem není procesní práce preferována a procesy jsou „překryty“ funkčními

útvary, které mají pravomoci nad prováděním specializovaných činností. Např. v roce 2007 bylo procesní řízení zavedeno a efektivně přinášelo konkrétní efekty pouze u zhruba 30% největších tuzemských podniků.[26]

Procesní řízení je třeba dát do souvislosti se třemi základními oblastmi. První z nich je **znalost procesů**. To znamená, že organizace si je vědoma svých procesů, jejich vstupů a výstupů, způsobu, jakým se tyto vstupy mění na výstupy, a ví, jaké zdroje se při tom spotřebovávají. Druhou oblastí je **verifikace činností pro přeměnu vstupů na výstupy**. Podstatou této oblasti je, že činnosti realizované v rámci procesu jsou popsány a parametrizovány, a to především pomocí metrik. Metriky jsou přesně vymezené finanční či nefinanční ukazatele nebo hodnotící kritéria, která jsou používána k hodnocení úrovně efektivnosti konkrétní oblasti řízení podnikového výkonu a jeho efektivní podpory prostředky IS/IT. Třetí oblastí je **monitorování měření a neustálé zlepšování**. Vlastníci procesů, respektive osoby odpovědné za proces, mají k dispozici výkonnostní ukazatele (metriky) vypovídající o účinnosti a efektivnosti procesů. Na základě těchto ukazatelů navrhuji a provádějí změny v procesech a tím je optimalizují.[8] [28]

Mapování (modelování) procesů je vytvoření obrazu reality, který znázorňuje to, co je podle analytika v daném procesu nejpodstatnější. Při modelování dochází ke zjednodušení. Samotná aktivita modelování je velice důležitá pro dosahování výsledků procesního řízení, protože každý model se buduje za účelem zvýšení efektivnosti či zisků, redukce nákladů či naplnění nějakého jiného kritéria. Procesní modelování se projevuje při zavádění procesního řízení zejména ve fázi analýzy možných změn, kde se analyzují původní procesy a navrhuji procesy nové. Výsledky této fáze jsou v dalších fázích zavádění procesního řízení využívány.[7] [17]

3.2.1 Nástroje procesního mapování ARIS

Základní popis procesu může být proveden s různou podrobností. K realizaci popisu procesu lze využít sofistikovaný modelovací nástroj, ale dostačujícím začátkem analýzy může být také model ve formě tabulky, který je někdy označován jako tzv. karta procesu. Tento model představuje proces jako celek v kontextu s okolím a je východiskem pro další tvorbu procesního modelu.[23]

Existuje řada metodik pro modelování procesů. Jsou jimi například ARIS, IDEF, BPMN aj. Blíže budou popsány modely metodiky ARIS, která byla zvolena jako výchozí pro tuto práci.

Metodika ARIS nedefinuje žádný přesný postup, spíše poskytuje řadu pohledů a nástrojů k modelování jednotlivých aspektů existence a fungování podniku, včetně procesů, umožňujících vzájemně provázanou analýzu a návrh systému podniku. Metodika ARIS je úzce spojena s počítačovými nástroji, z nichž modelovací nástroje tvoří pouze jednu část. Nabídka modulů, které lze společně integrovat, pokrývá nejen potřeby informatiků a analytiků pro modelování procesů, ale i potřeby managementu firmy k řízení procesů. [19] [24]

Základem modelů v ARIS jsou procesní modely. Procesní model je soustavou modelů různých druhů a úrovní:[19]

- od přehledové úrovně (kde je modelován hlavní proud a vzájemné návaznosti procesů na sebe);
- přes úroveň procesu (kde je popsán kontext každého procesu v termínech souvisejících objektů a aspektů);
- úroveň podprocesů (kde je popsáno základní řazení podprocesů, do nichž se proces rozkládá);
- až po úroveň činností (kde jsou procesy modelovány detailně jako struktura činností a souvisejících objektů a aspektů).

Podle metodiky ARIS se pro popis procesů používají následující typy modelů:[15]

- funkční strom – popisuje členění určité oblasti procesů buď na podoblasti, nebo na jednotlivé procesy;
- model tvorby přidané hodnoty – používá se pro znázornění zřetězení procesů, kdy výstup předchozího procesu je vstupem následujícího procesu;
- model kontextu procesu – popisuje okolí procesu, jeho vstupy a výstupy, regulátory upravující běh procesu, cíle, organizační jednotky podílející se na běhu procesu a další významné atributy procesu;
- eEPC (extended Event driven Process Chain) – je určený pro popis procesu až do úrovně prováděných činností, proces je popsán událostmi, které spouštějí činnosti, jež vyvolávají další události, činnosti zároveň potřebují vstup, produkuje výstupy, jsou podporovány IT a jsou vykonávány lidmi zastoupenými v modelu formou procesních rolí;
- organigram pro popis vazeb funkční místo – procesní role – přiřazuje procesní role k funkčním místům, vyjadřuje to, že nějaké funkční místo může zastávat několik různých procesních rolí.

4 Procesní mapování pro územní plánování kraje

Cílem mé práce bylo vytipovat a zmapovat procesy, které určitým způsobem souvisejí s geografickými daty a slouží pro podporu rozhodování v rámci kraje.

4.1 Započetí práce na tématu

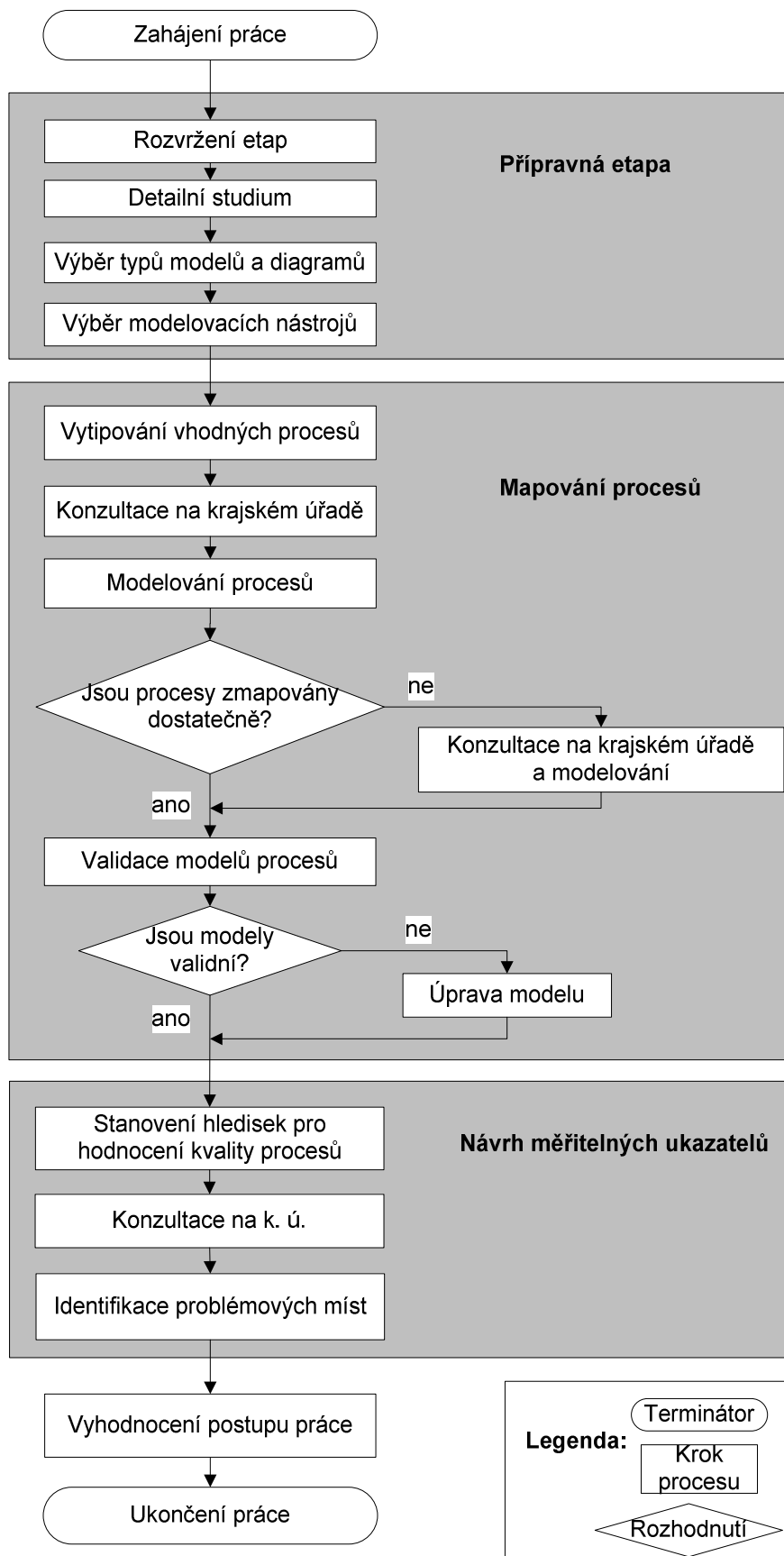
Východiskem pro zmapování procesů byla nutnost nejprve nastudovat legislativu související s územním plánováním. Základním legislativním dokumentem v této oblasti je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (Stavební zákon) – v dalším textu označovaný také jako SZ – a dále jsou důležité především některé z jeho prováděcích vyhlášek, kterými jsou vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti a vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Kvůli informacím v těchto dokumentech byly uskutečněny konzultace na krajském úřadě v Oddělení územního plánování s Ing. Zdenou Loumanovou, jelikož krajský úřad je jedním ze zásadních orgánů, které jsou pořizovateli územně plánovacích dokumentů v rámci kraje. Konzultace se účastnily i Ing. Stanislava Šimonová, Ph.D. a doc. Ing. Jitka Komárková, Ph.D. Na konzultaci bylo ujasněno, že další práce bude zaměřena na nástroje územního plánování, protože právě tyto nástroje jsou podklady pro uplatňování územního plánování na území kraje.

4.2 Přípravná etapa

Jelikož je třeba, aby byl postup při zpracovávání diplomové práce systematický, byla práce nejprve rozvržena do několika etap, z nichž první je etapa přípravná (více viz kapitola 4.2.1).

4.2.1 Navržený postup

Před započítím samotného mapování procesů jsem si nejprve předem stanovil plán postupu své práce pro řešení problému daného cílem mé práce. Cílem práce je zmapovat proces získávání, zpracování a vyhodnocení zejména geograficky orientovaných dat na krajské úrovni pro podporu rozvoje a rozhodování v rámci kraje. Plán postupu práce, který jsem navrhl je přehledně zobrazen níže (viz obrázek 3).



Obrázek 3: Stanovení postupu při tvorbě diplomové práce (zdroj: vlastní)

Vlastní práce začíná již vhodným rozvržením průběhu práce. Práce se bude skládat ze čtyř etap. První je přípravná etapa, do které patří, společně s rozvržením práce, také získávání poznatků v oblastech důležitých pro tvorbu práce. V mém případě se jedná o nastudování problematiky územního plánování v České republice a také o knihy z oblasti procesního modelování. Následně je třeba vybrat modely a nástroje pro mapování procesů. Vybral jsem z dostupných zdrojů zejména modely podle metodiky ARIS, a to textový model popisu okolností modelovaného procesu pomocí tzv. karty procesu a model kontextu procesu, který velice přehledně zobrazuje proces a jeho okolí graficky. Dále jsem si určil, že zachytím procesy pomocí podrobného textového popisu, který bude následně přetransformován do diagramu aktivit ze standardu UML. Jako nástroje vhodné pro modelování procesů jsem zvolil MS Visio 2007 a ARIS Express 2. 3., protože obsahují dostatečný výběr diagramů k dosažení vhodných grafických výstupů.

Další fází postupu je mapování procesů souvisejících s geografickými daty. Zde je nejprve třeba předběžně vytipovat procesy, které by bylo vhodné modelovat, a na konzultaci na krajském úřadě tyto procesy důkladně probrat a zjistit podrobnosti o těchto procesech. Dále podle získaných informací z konzultací a ostatních dostupných zdrojů zmapuji procesy pomocí dříve vybraných modelů, které budu realizovat stanovenými nástroji v podobě diagramů a tabulek. Následně musím rozhodnout, zda je proces namodelován správně (zejména po obsahové stránce). Toto rozhodnutí je možné provést ve spolupráci s úřednicemi krajského úřadu i samostatně. V případě záporného výsledku rozhodování bude třeba znovu modely konzultovat na krajském úřadě a předělat. Po vytvoření obsahově správného modelu je třeba ověřit jeho validitu u vedoucího práce, který může rozhodnout o úpravě modelu, především kvůli formálním náležitostem.

V další etapě je třeba po dostatečně kvalitním zmapování procesů na základě znalosti problematiky navrhnout určité ukazatele, které by bylo možné měřit na oddělení územního plánování k. ú. v Pardubicích. Pro to je nutné stanovit hlediska pro hodnocení kvality procesů a identifikovat problémová místa.

Závěrem vyhodnotím dodržení stanoveného postupu při práci a v případě zjištění nedostatků navrhnou nápravná opatření.

4.3 Mapování procesů

Po uskutečnění přípravné etapy, bylo možné začít se zpracováváním další fáze postupu práce na tématu, kterou je mapování procesů.

4.3.1 Vytipování procesů souvisejících s geografickými daty

Z konzultací na krajském úřadě vyplynuly jako nejdůležitější nástroje v oblasti územního plánování v rámci kraje, do kterých jistým způsobem zasahují geograficky orientovaná data, zejména Územně plánovací podklady kraje, Zásady územního rozvoje a územní plány jednotlivých obcí. Na konzultacích byly zjištěny následující vazby mezi těmito podklady:

- Územně plánovací podklady se dělí na ÚAP kraje a ÚS pořizované pro krajský úřad. ÚS jsou zpracovávány externími architekty a zaměření každé studie je specifické. ÚS je zpravidla pořizována pro ověření možností využití konkrétního řešeného území. ÚS se užívají jako podklady pro ZÚR. ÚAP kraje³ jsou pořizovány a zpracovávány referentkami ÚAP, které jsou zaměstnankyněmi krajského úřadu. Pro ÚAP není dána velikost měřítka, ve kterém se mají zpracovávat. Do ÚAP vstupují „surová“ geografická data od poskytovatelů dat. ÚAP se promítají do ZÚR, kdy určují některé z problémů, které budou následně řešeny v ZÚR, a ÚAP jsou zároveň i podkladem podle kterého se zpracovávají ZÚR. Vrstvy *.shp, které jsou vytvářeny při tvorbě ÚAP jsou vstupními vrstvami při vytváření mapových výstupů (výkresů) v ZÚR.
- Příprava dokumentace ZÚR náleží do kompetence najatého externího architekta, kdežto krajský úřad v tomto případě především zajišťuje potřebné zdroje, informuje dotčené orgány a pořádá projednávání jednotlivých etap tvorby ZÚR. ZÚR jsou zpracovávány v měřítku 1:100 000 a jsou právně závazným dokumentem platným pro území kraje. ZÚR se promítají do ÚP tak, že ÚP zpřesňuje a dále rozvíjí požadavky a cíle stanovené v hierarchicky vyšších dokumentacích, tedy v PÚR a v ZÚR.
- ÚP využívá jako vstupní data především vrstvy z ÚAP obcí. Výstupy je pak třeba zpracovávat v měřítku katastrální mapy pro danou obec. ÚP je právně závaznou dokumentací, podle které se musí řídit umístování staveb v území a také úprava územních vztahů. ÚP je tedy nejdůležitějším podkladem pro rozhodování, který existuje pro dané území kraje, protože jsou v něm nejpřesněji stanoveny veškeré územně

³ Jelikož jsou v této práci řešeny zejména ÚAP kraje, bude použito označení ÚAP pro ÚAP kraje. Jestliže bude třeba rozlišit ÚAP kraje a ÚAP obcí, bude tak učiněno.

plánovací informace. ÚP je možné v případě potřeby změnit na žádost investora (manažera), ale jedná se o velmi časově náročný proces.

Z hlediska této práce je vhodné zaměřit se právě na tyto nástroje, protože jimi procházejí geografická data od poskytovatelů až k obcím, kde je činěno rozhodování o využití území podle územního plánu.

4.3.2 Modelování vytipovaných procesů

Pro modelování byly zvoleny procesy, kterými procházejí geografická data. Tyto procesy jsou úzce spojeny s jednotlivými nástroji ÚPl. ÚPP jsou na počátku cesty geografických dat a jsou podkladem pro ZÚR. ZÚR určuje především obecnou koncepci rozvoje celého území kraje, která je závazná pro ÚP jednotlivých obcí. Vytvořením ÚP vznikne dokumentace, podle které se musí manažeři rozhodovat.

4.3.2.1 Proces „Vytvoření ÚAP kraje“

Začátkem cesty geografických dat územně plánovacím procesem jsou ÚPP, tedy ÚS a ÚAP. Pořizovatelem územních studií a ÚAP kraje je podle zákona krajský úřad. ÚS je ovšem zpracovávána externím architektem. Jelikož každá studie má zcela jiné zaměření (např. studie dopadů na životní prostředí, dopravní studie, apod.), jsou postupy při zpracování jednotlivých studií v režii architektů. ÚS jsou vstupy do ZÚR. Nebude-li však žádná studie za dané období pro aktualizaci ZÚR provedena, nemusí ÚS do ZÚR vůbec vstupovat. Z těchto důvodů jsem se z ÚPP zaměřil na ÚAP.

ÚAP jsou podle zákona č. 183/2006 Sb. nástrojem ÚPl, který je průběžně aktualizován a zároveň je celkově aktualizován jednou za dva roky. Za všechny činnosti, které se týkají ÚAP, jsou na krajském úřadě v Pardubicích zodpovědné referentky ÚAP, RNDr. Bc. Martina Stuchlíková a Ing. Alena Vítová, na něž jsem byl také odkázán k dalším konzultacím. Do jejich pracovní náplně patří zejména tyto činnosti:

- pořizování a aktualizace ÚAP pro území Pk podle SZ;
- zveřejňování ÚAP;
- poskytování metodické pomoci úřadům ÚPl na úseku ÚPl – ÚAP;
- poskytování územně plánovacích informací na základě ÚAP;
- tvorba a správa GIS na úseku ÚPl;

- zajišťování komplexní správy digitálních dat ÚPD a ÚAP;
- stanovování nároků na digitální formu zpracování v procesu pořizování jednotlivých dokumentů, provádění převzetí dat a jejich kontrola;
- aj.

Z prvotních konzultací s referentkami ÚAP také vyplynulo, že stěžejní je pro ně zejména proces pořizování a aktualizace ÚAP. Většina jejich ostatních činností závisí především na výsledku tohoto procesu, jako např. poskytování územně plánovacích informací, nebo je přímo součástí tohoto procesu, např. tvorba a správa GIS na úseku ÚPI či zajišťování komplexní správy digitálních dat ÚPD a ÚAP. Do tohoto procesu také vstupují geografická data a transformují se v něm do odlišné výstupní podoby. Pro zpracování jsem tedy zvolil proces „Vytvoření ÚAP kraje“. Počáteční poznatky získané z konzultací a také z legislativních dokumentů jsem shrnul do prvního modelu, tzv. karty procesu, který zachycuje okolnosti daného procesu (viz tabulka 1).

Tabulka 1: Karta procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ (zdroj: vlastní)

Popisný atribut procesu	Charakteristika
Název procesu	Vytvoření ÚAP kraje
Definice procesu	ÚAP kraje jsou součástí ÚPP kraje, které se řídí podle zákona č. 183/2006 Sb. a podle vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limitů v území, analýzu silných a slabých stránek území a záměry na změny v daném území. Na základě těchto informací se vyprodukuje problémový výkres pro území kraje a jsou formulovány návrhy problémů pro řešení v ZÚR a střety záměrů a limitů v území.
Účel procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ návrh problémů k řešení v ZÚR ▪ monitoring území kraje a zachycení vývoje území ▪ SWOT analýza území a určení jeho potenciálu
Vlastník procesu	Referent ÚAP
Zákazníci procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ navazující procesy – monitorování shody ÚAP s PÚR a vytváření následující PÚR podle ÚAP (MMR), zpracování ZÚR (Oddělení územního plánování k.ú. Pardubice), soulad s ÚPP a ÚPD nižších územních celků (stavební úřady a obce) ▪ na vyžádání poskytovatelé sledovaných jevů ▪ úřady územního plánování, ORP, žadatelé o územně plánovací informaci

Popisný atribut procesu	Charakteristika
Frekvence realizace procesu	1x za dva roky
Regulátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ▪ vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti ▪ DMG ÚAP 4.0
Rizika procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatek zkušeností s tvorbou ÚAP, jelikož se jedná o poměrně nové ÚPP a velká část předchozích podkladů byla vytvářena externí firmou T-plan s r.o. ▪ nestandardizovanost, nepřilíčná direktivnost legislativy, kdy například není udáno, v jakém formátu je třeba poskytovat sledované jevy pro potřeby zpracování v ÚAP ▪ současná neexistence jakékoli kontroly výstupu procesu (neexistence zpětné vazby)

Po ujasnění okolností popisu formou karty procesu jsem se zaměřil na modelování samotného procesu Vytvoření ÚAP kraje pomocí diagramů. Pro prvotní modelování průběhu procesu jsem vybral diagram aktivit ze standardu UML, který se ovšem při konzultacích s referentkami ÚAP zdál jako nevyhovující. Z toho důvodu jsem zvolil pro namodelování procesu diagram EPC, který je srozumitelným a poměrně jednoduchým vyjadřovacím prostředkem. Zároveň se jedná o diagram, který je možno upravit podle potřeb zpracovatele, a tak se jeví jako vhodný nástroj pro použití v této práci. Při konzultacích s referentkami ÚAP jsem došel k následujícímu textovému popisu procesu.

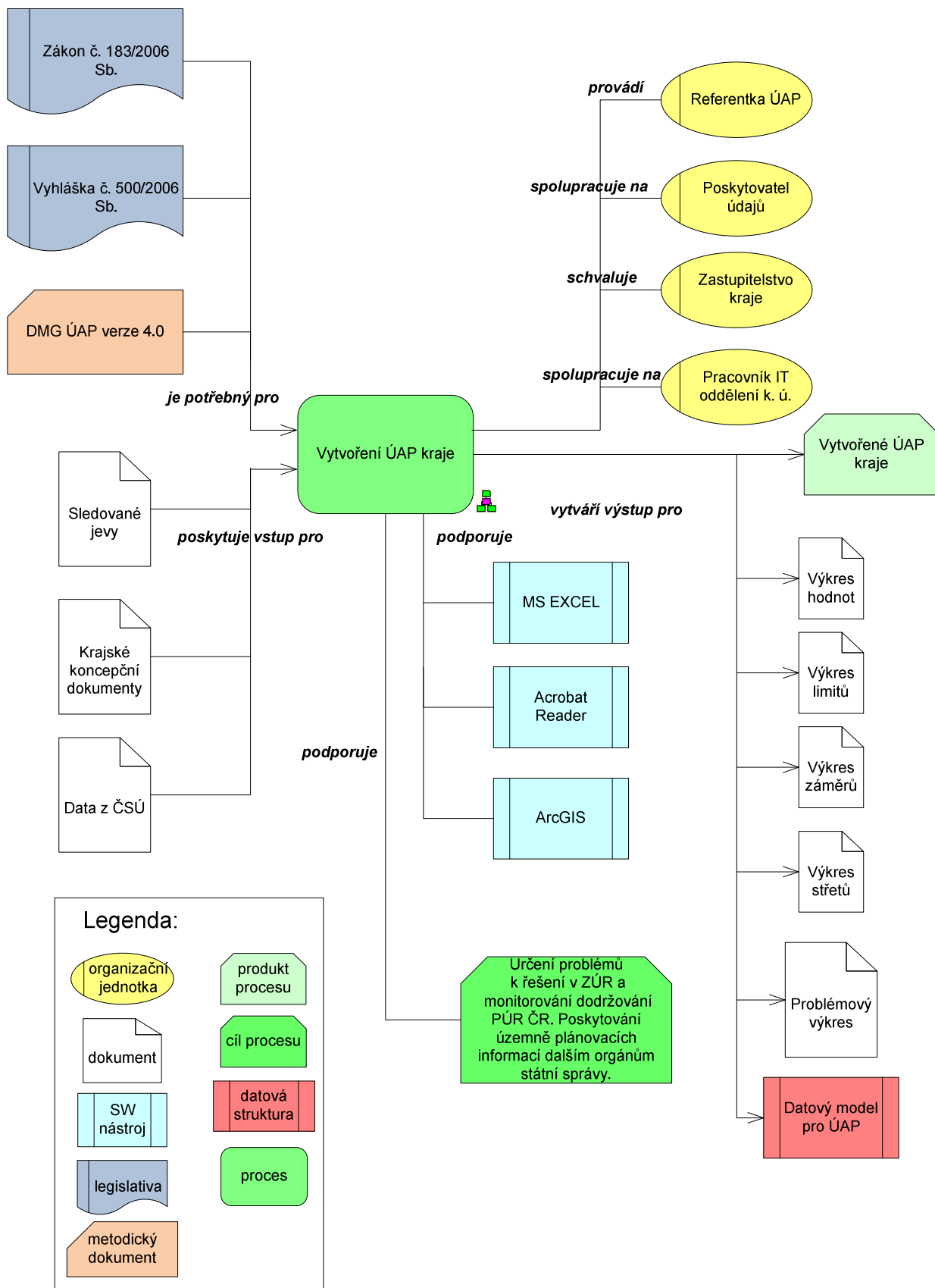
Začátek procesu vyplývá ze SZ, který ukládá započít práce na prvním vydání ÚAP k 1. 1. 2007. Jelikož se jedná o opakovaný proces, úplná aktualizace ÚAP je ze zákona povinná každé 2 roky od vydání předchozí dokumentace. Protože jde o proces v poměrně velkém časovém rozmezí, kdy dochází k velkým změnám v prostorovém uspořádání, tak proces úplné aktualizace ÚAP odpovídá procesu prvotního vytvoření ÚAP. Nejprve musí referentky ÚAP získat data potřebná pro vypracování RURÚ. Tato data se skládají z geografických dat (nejlépe v digitální formě), která se získávají od poskytovatelů jevů, jimiž mohou být např. obce, energetické společnosti, společnosti vodovodů a kanalizací, státní podniky – povodí řek, atd., a také z dat numerických a textových. Poskytovatelé jevů mají 3 měsíce na odeslání aktualizovaných dat. Jestliže tak neučiní, považují se data, která již krajský úřad vlastní za aktuální. Odpovědnost za

aktuálnost a za pravdivost poskytovaných dat nese poskytovatel jevů. Data musí být referentkami přepracována do jiné podoby podle datového modelu určeného pro krajský úřad Pk, tzv. DMG ÚAP.

Po kompletaci dokumentace dochází ke zpracování předpřipravených dat do mapových výstupů v podobě několika výkresů, jež jsou součástí výsledné dokumentace ÚAP kraje. Následně je proveden rozbor udržitelného rozvoje území (RURÚ), jehož součástí je i SWOT analýza území ve stanoveném tematickém členění podle vyhlášky č. 500/2006 Sb. (témata jsou např. horninové prostředí a geologie, vodní režim, hygiena životního prostředí, ochrana přírodní krajiny, sociodemografické podmínky, ...). Při této činnosti se rovněž zpracuje Problémový výkres, který určuje některé z problémů v území řešené následně v ZÚR. I přestože nejsou ÚAP schvalovanou dokumentací, je třeba je zaslat krajskému zastupitelstvu, které vytvoří Doklad o projednání ÚAP kraje, a v něm sdělí, že dané ÚAP bere na vědomí. Referentky mají poté povinnost rozeslat hotové ÚAP MMR a MŽP a zajistit uložení ÚAP způsobem umožňujícím dálkový přístup. Může se stát, že po uplynutí doby 6 měsíců od zákonné lhůty pro pořízení ÚAP nejsou ÚAP uloženy způsobem umožňujícím dálkový přístup. MMR tedy zašle krajskému úřadu upomínku k uložení ÚAP tímto způsobem. Uložení ÚAP proces končí a opakuje se znovu za dva roky.

Pro přehledné zobrazení vazeb mezi procesem, jeho prvky a okolím jsem zvolil podle metodiky ARIS tzv. kontextový model, jenž je modelován pomocí vývojového diagramu v SW MS Visio (viz obrázek 4). Model kontextu procesu je přehledným a částečně i zobecněným shrnutím mých dosavadních poznatků o procesu z hlediska jeho vstupů, výstupů a ostatních vazeb vůči tomuto procesu. Z diagramu chci zejména zdůraznit skutečnosti, že:

- proces je v režii poměrně malého množství organizačních jednotek a hlavní roli v tomto procesu zastupuje referentka ÚAP, která je faktickým vlastníkem tohoto procesu;
- cílem procesu je především určení problémů k řešení v ZÚR, ale zároveň jsou také data, přepracovaná od poskytovatelů v tomto procesu, vstupními geografickými daty pro ZÚR;
- výstupem tohoto procesu je mimo jiné i datový model podle metodiky DMG ÚAP.

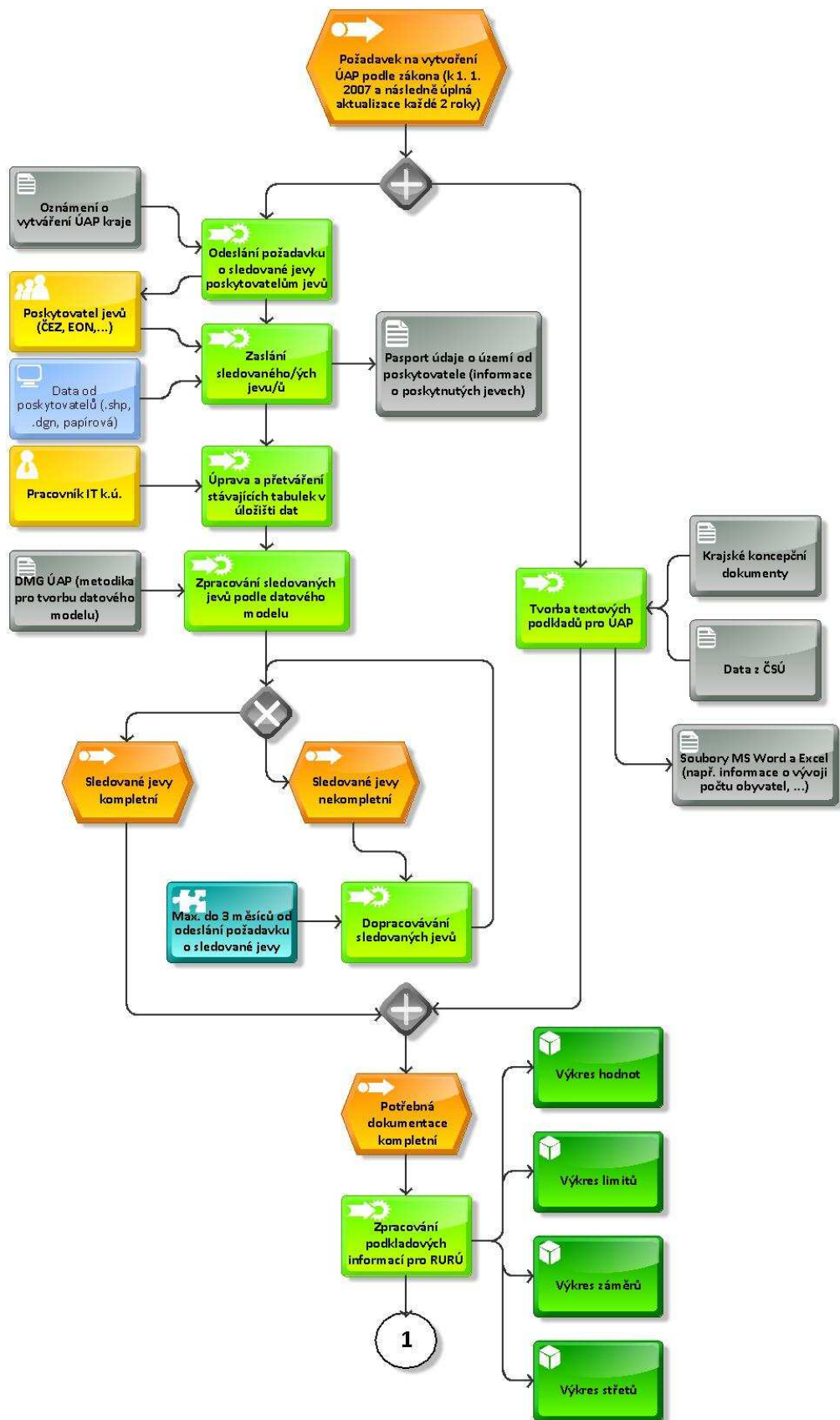


Obrázek 4: Model kontextu procesu „Vytvoření ÚAP kraje“, použitý nástroj – vývojový diagram, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)

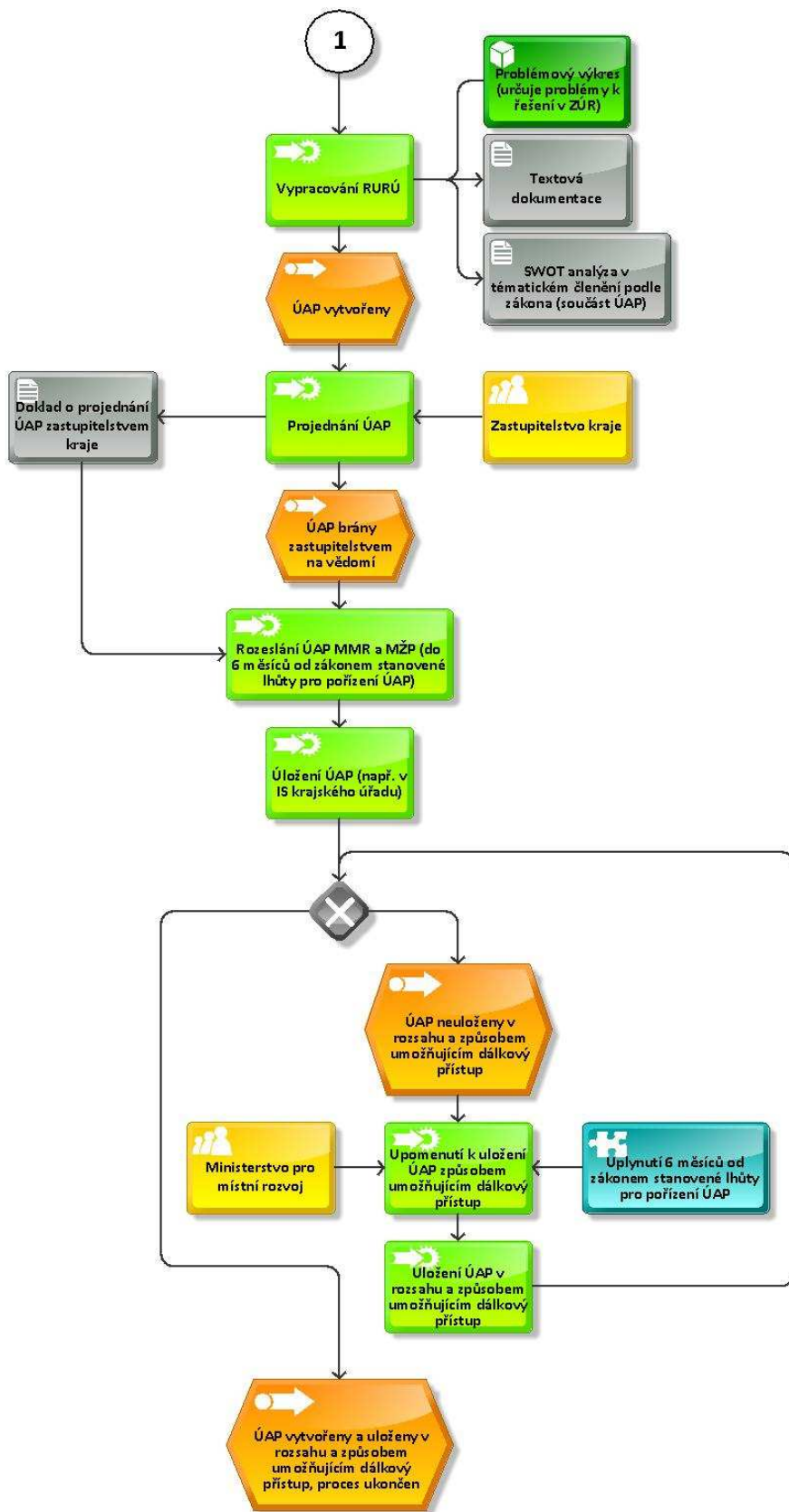
Celý proces jsem dále popsal až do úrovně jednotlivých činností a pomocí diagramu eEPC jsem tento proces namodeloval. Obrázek 5 je v této práci obecně platnou legendou pro všechny diagramy, které byly vytvářeny v softwarovém nástroji ARIS Express 2.3. Samotný diagram eEPC tedy přehledně zobrazuje činnosti v průběhu procesu (viz obrázek 6 a obrázek 7), které byly rozebrány v textovém popisu procesu výše. U činností, do kterých v diagramu nevstupuje žádná organizační jednotka, je uplatněn předpoklad vlastnictví činnosti referentkami ÚAP. Bylo tak učiněno, aby byla zachována přehlednost diagramu.



Obrázek 5: Legenda k eEPC diagramům v ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 6: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ - část 1, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 7: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ - část 2, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)

4.3.2.2 Proces „Pořízení ZÚR“

ÚAP jsem vybral jako nejdůležitější dokument, který patří do skupiny ÚPP. Při procesu vytváření ÚAP jsou data získávána od poskytovatelů, zpracovávána do datového modelu podle DMG ÚAP 4.0 a zároveň jsou i vyhodnocována především při SWOT analýze území. ÚPP však nejsou schvalovanou dokumentací a jako takové nejsou právně závazné. ÚAP jsou tedy spíše podkladovým materiálem. Avšak ZÚR jsou právně schvalovanou dokumentací, která především slouží k ujasnění záměrů pro změny nadmístního významu v území a ke stanovení územního uspořádání v kraji. Tato dokumentace tedy podporuje rozvoj kraje jako celku. Významný je proces „Pořízení ZÚR“, jenž popisuje v podstatě celý životní cyklus tohoto dokumentu od jeho počátku až po jeho vyhodnocení. Okolnosti tohoto procesu zjištěné pomocí legislativních dokumentů a konzultace s vedoucí Oddělení územního plánování k. ú. v Pardubicích Ing. Zdenou Loumanovou jsou shrnuty níže, viz tabulka 2.

Tabulka 2: Karta procesu „Pořízení ZÚR“ (zdroj: vlastní)

Popisný atribut procesu	Charakteristika
Název procesu	Pořízení ZÚR
Definice procesu	ZÚR jsou podle SZ součástí ÚPD. ZÚR se pořizují pro celé území kraje a vydávají se formou opatření obecné povahy podle správního řádu. ZÚR stanoví zejména účelné a hospodárné uspořádání kraje, vymezí plochy a koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití. Zároveň ZÚR obsahují i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území a vyhodnocení vlivů ZÚR na životní prostředí. ZÚR obsahuje i odůvodnění, ve kterém jsou zejména rozebírány výsledky projednávání ZÚR.
Účel procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoření právně závazného územně plánovacího dokumentu pro území kraje ▪ stanovení hlavních rozvojových oblastí a os krajského významu ▪ stanovení priorit ÚPl kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území ▪ zpřesnění ploch a koridorů vymezených v PÚR ▪ vymezení veřejně prospěšných staveb nadmístního významu ▪ vymezení cílových charakteristik krajiny
Vlastník procesu	Oddělení územního plánování k.ú. Pardubice
Zákazníci procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ územní plány obcí a regulační plány (pořizovatelé ÚPD nižších územních celků) ▪ územní studie (krajský úřad)
Frekvence realizace procesu	Každé dva roky od ukončení poslední instance procesu

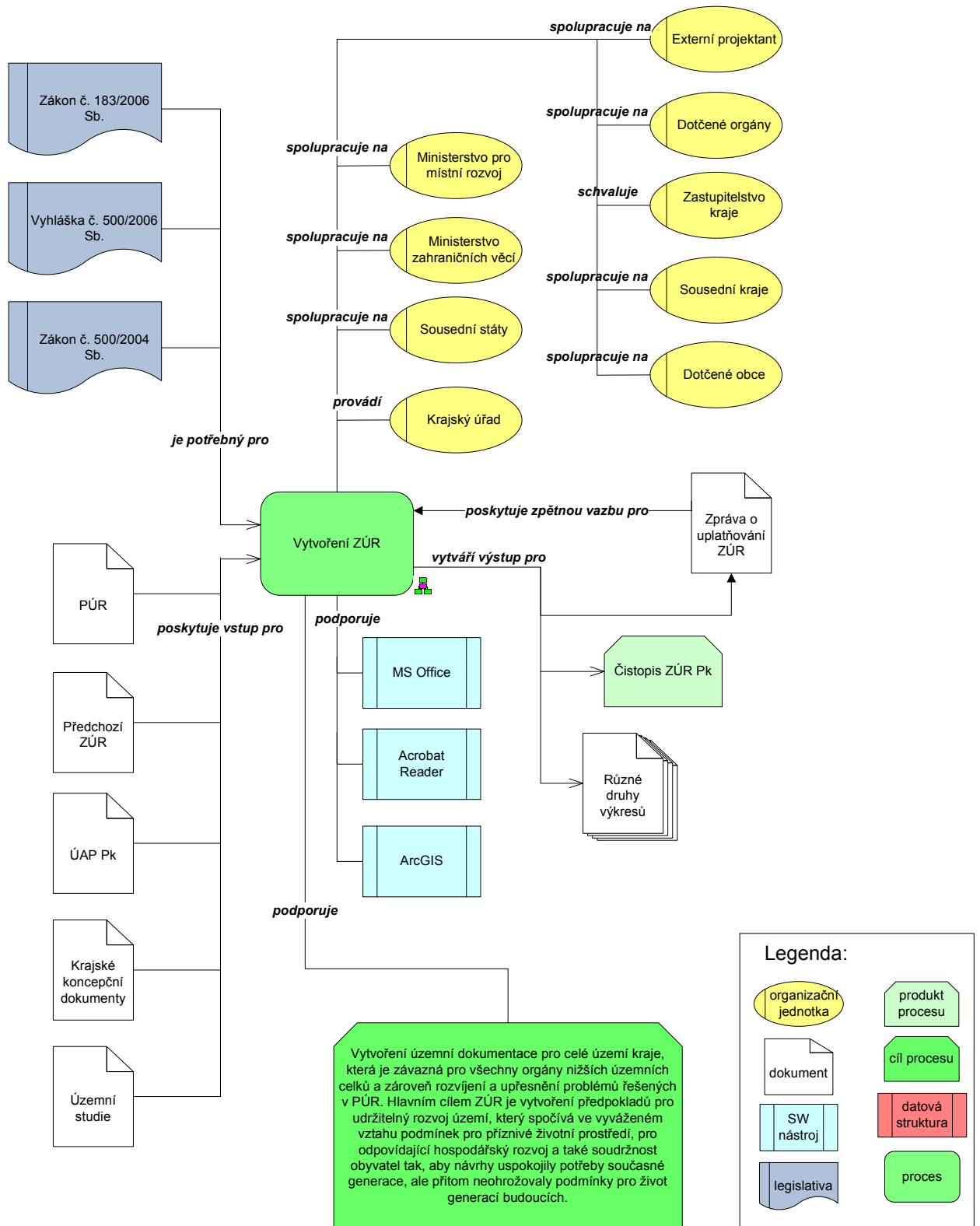
Popisný atribut procesu	Charakteristika
Regulátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ▪ vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti ▪ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
Rizika procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ velká složitost procesu a jeho značná časová náročnost v řádu let (např. až 5 let) ▪ existence možnosti návratu procesu téměř do úplného začátku procesu v případě zjištění pochybení až v koncové fázi procesu ▪ koordinace velkého počtu organizačních jednotek

Po ujasnění okolností procesu jsem začal popisovat proces opět pomocí modelu kontextu procesu a eEPC diagramu.

Vazby mezi prvky tohoto složitého procesu jsou zobrazeny v modelu kontextu procesu (viz obrázek 8), ze kterého vyplývá, že v tomto procesu figuruje velmi mnoho organizačních jednotek, jejichž koordinace musí být zákonitě složitá. Zmíním ještě, že v tomto procesu existuje alespoň určitá zpětná vazba v podobě Zprávy o uplatňování ZÚR z předchozího období, která zároveň slouží jako vstup do následující instance procesu. Oproti předchozímu procesu „Vytvoření ÚAP“, který byl důležitý hlavně kvůli přeměně geografických dat do podoby akceptovatelné krajským úřadem, má tento proces jiný účel. Předpřipravená data z ÚAP se použijí jako vstupní vrstvy (*.shp) do ZÚR a ZÚR plní funkci právně závazného dokumentu, a proto je proces „Pořízení ZÚR“ velmi detailně popsán v související legislativě.

Protože je proces pořízení značně rozsáhlý, nebudu zde rozepisovat jeho textový popis do detailu, ale pouze jeho zobecněný popis. Více je proces rozebrán v diagramech (viz obrázek 9, obrázek 10, obrázek 11, obrázek 12).

Začátek první cesty procesu byl dán schválením nové legislativy a vyplývá z ní. V tomto případě bylo vytvořeno Zadání ZÚR, které stanovilo požadavky na využití území, a bylo konzultováno s některými orgány veřejné samosprávy a muselo být schváleno krajským zastupitelstvem. Další začátky procesu pořízení ZÚR také vyplývají z legislativy a jedná se vždy o aktualizaci každé dva roky od vydání předchozích ZÚR. Při aktualizaci se vypracuje Zpráva o uplatňování ZÚR, která je konzultována s dotčenými obcemi a s dotčenými orgány. Po zapracování požadavků do Zprávy o uplatňování ZÚR již krajské zastupitelstvo tuto zprávu schválí a není možné, aby byla vrácena.

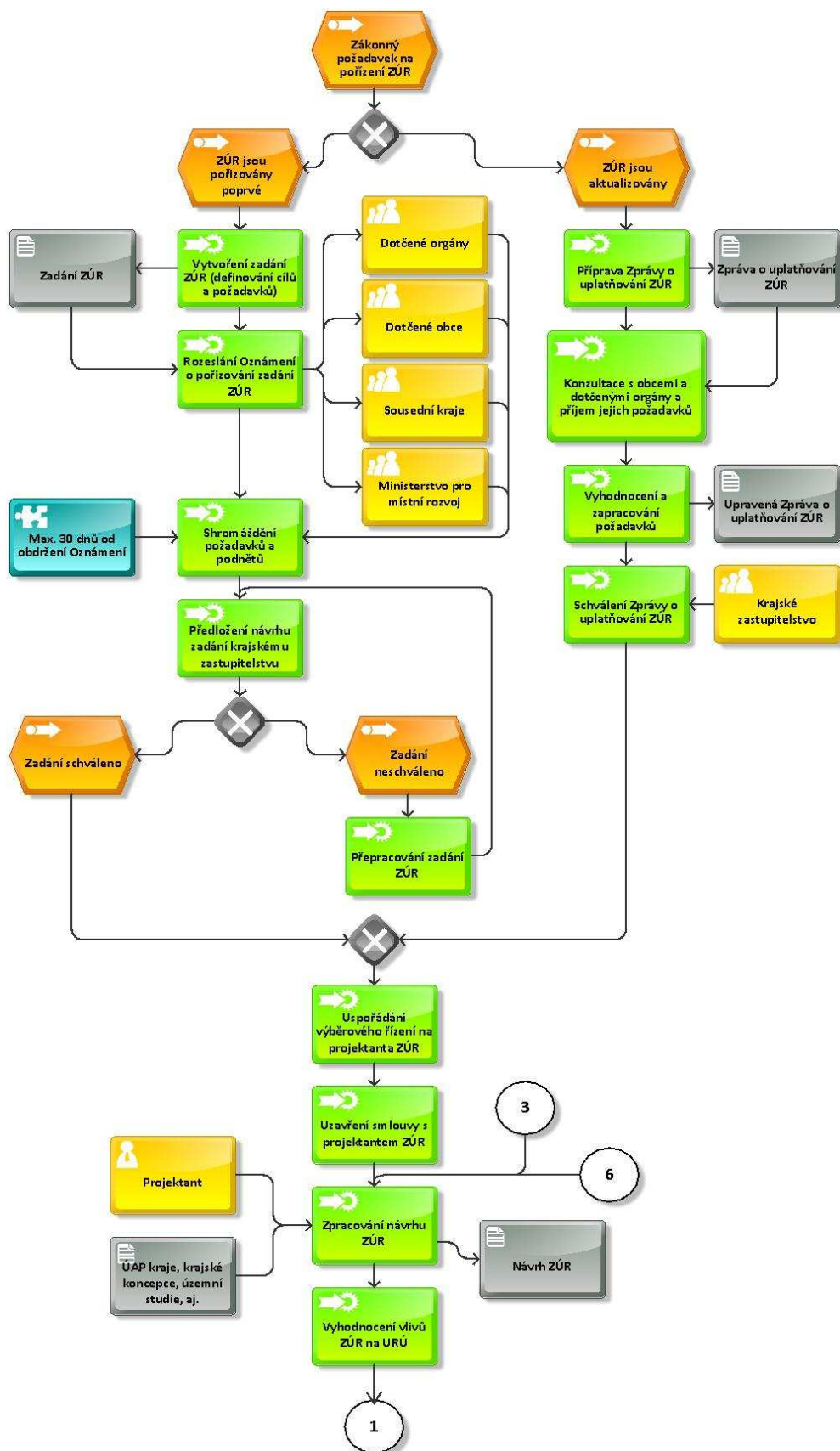


Obrázek 8: Model kontextu procesu „Pořízení ZÚR“, použitý nástroj – vývojový diagram, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)

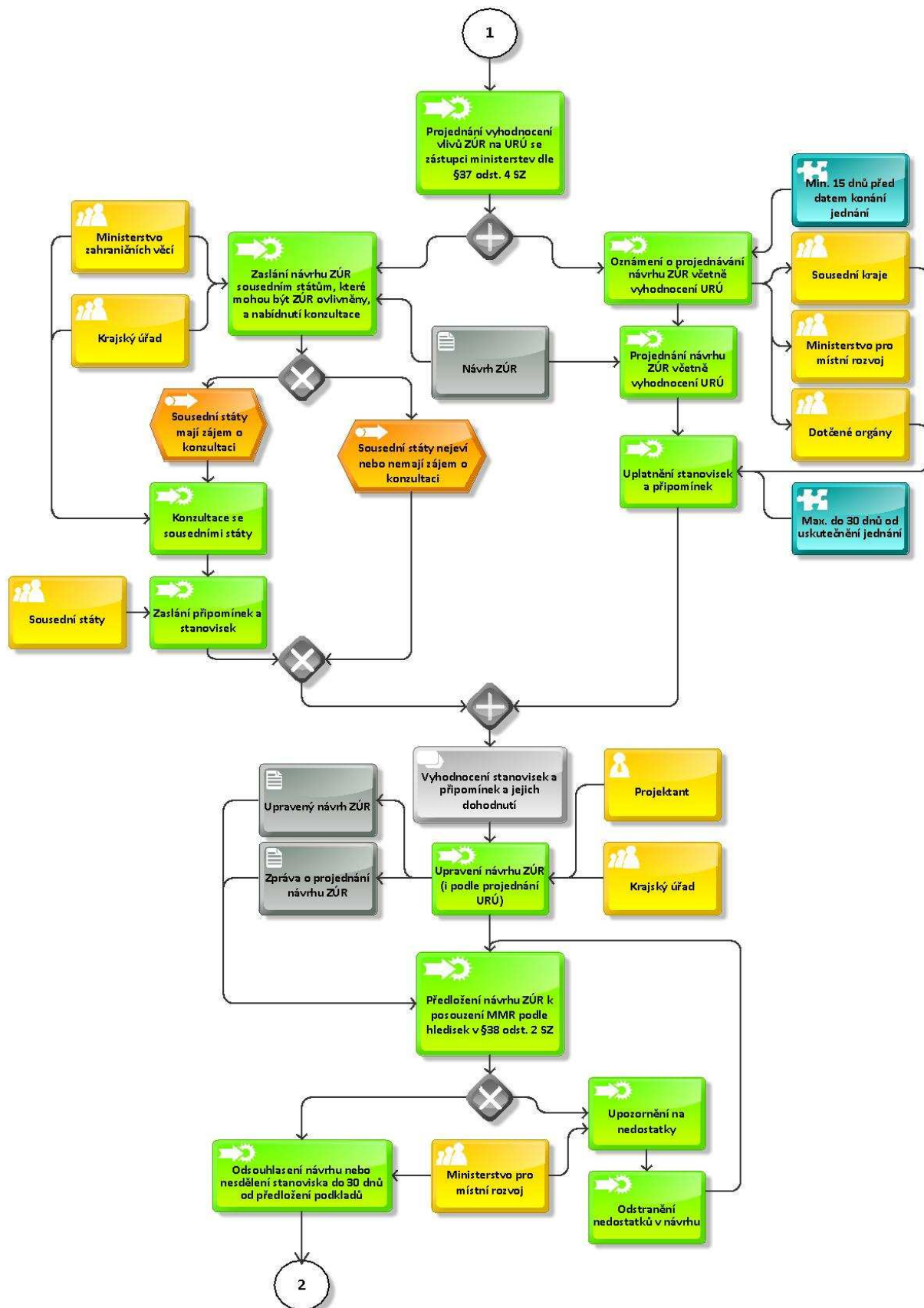
Po následném výběru architekta a vypracování prvotního návrhu ZÚR a vyhodnocení vlivů na URÚ, je toto vyhodnocení projednáváno se zástupci ministerstev. Dotčenými ministerstvy jsou podle §37 odst. 4 SZ Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo pro místní rozvoj. Dále se musí projednat Návrh ZÚR se sousedními kraji, MMR a dotčenými orgány, kdy všichni mohou vyjádřit svá stanoviska a připomínky, a zároveň je možné projednat Návrh ZÚR i se sousedními státy, které o tuto možnost projeví zájem. Následné vyhodnocení stanovisek a připomínek a jejich dohadování je velice složitým podprocesem, který se sestává z velice mnoha předem nedefinovatelných projednání a osobních schůzek a který může mít dobu trvání v řádu let. Proto jsem ho označil v diagramu ikonou pro podproces (složitější proces).

Návrh ZÚR musí být po ukončení tohoto podprocesu přepracován do odpovídající podoby a tento upravený Návrh ZÚR je projednán na veřejném projednání s obcemi v kraji. Podle výsledků tohoto projednání dochází opět k upravení Návrhu ZÚR, který následně musí projít několikasupňovým schvalovacím procesem a kontrolou. Při každém zjištění pochybení se může podle legislativy stát, že se proces vrátí až do fáze prvotního návrhu, ale při konzultaci s Ing. Zdenou Loumanovou došlo k ujištění, že by se jednalo o téměř nepřijatelné zjištění. Když je několikrát upravovaný Návrh ZÚR shledán způsobilým i pořizovatelem, pověřený architekt vypracuje Čistopis ZÚR, který je následně naposledy přezkoumán krajským zastupitelstvem. V případě, že nalezne zastupitelstvo nějaké nedostatky, může vrátit proces do některé jeho předchozí fáze. Jestliže Čistopis ZÚR projde touto prověrkou, tak může být finálně vydán a uložen způsobem umožňujícím dálkový přístup.

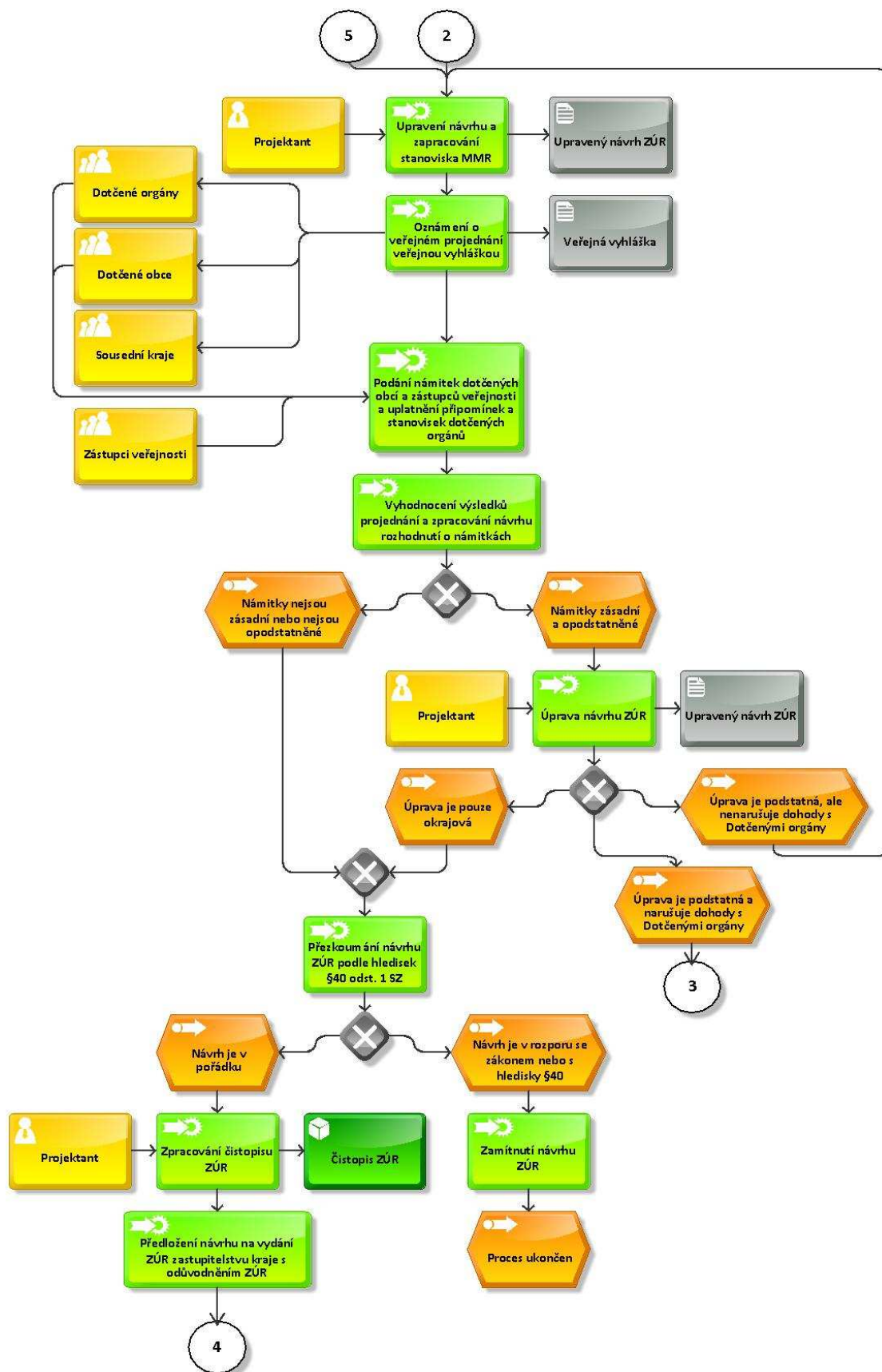
U činností, do kterých v diagramu nevstupuje žádná organizační jednotka, je uplatněn předpoklad vlastnictví činnosti Oddělením územního plánování krajského úřadu. Bylo tak učiněno, aby byla zachována přehlednost diagramu.



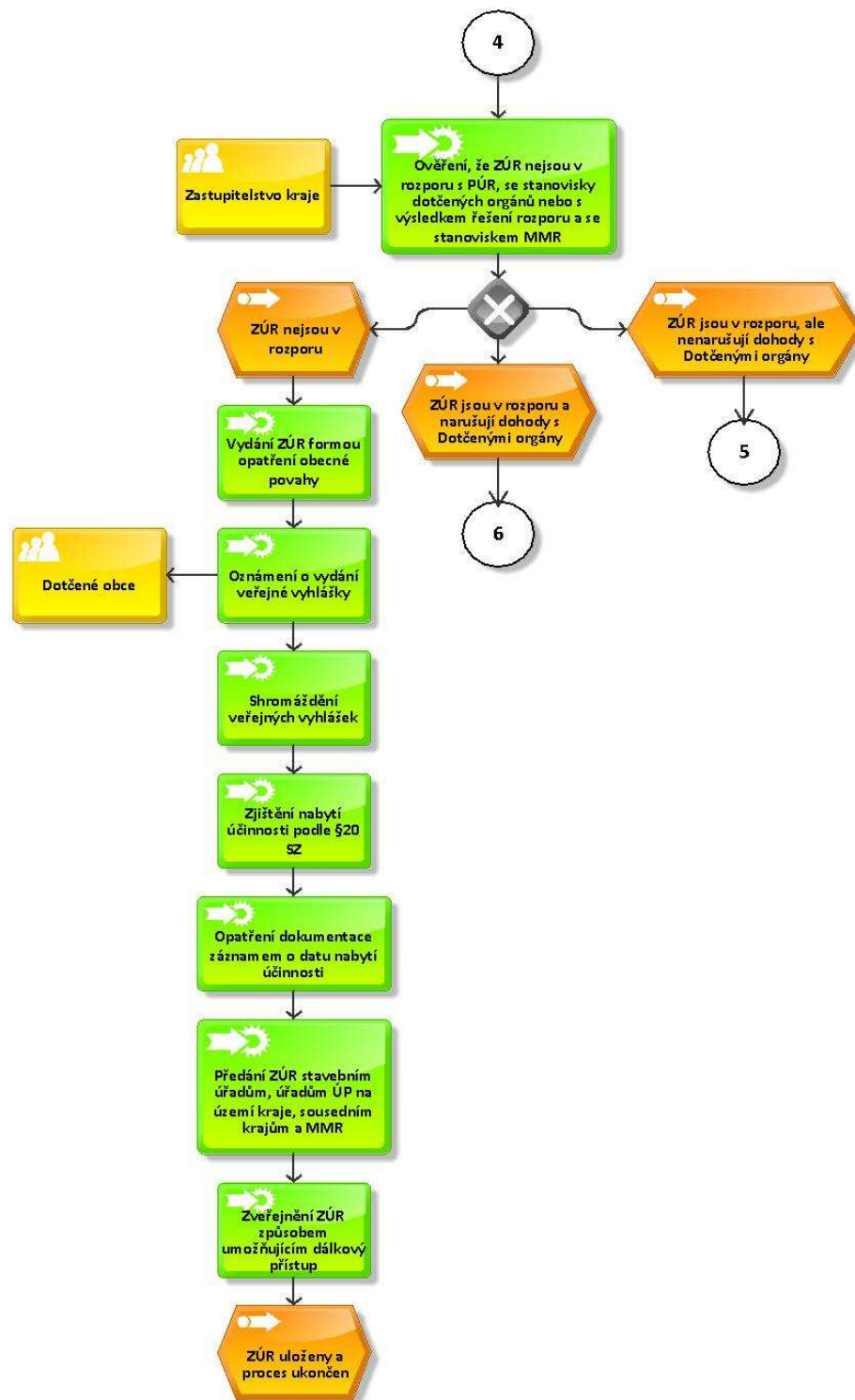
Obrázek 9: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 1, použitý nástroj – diagram ePC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 10: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 2, použitý nástroj – diagram ePC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 11: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 3, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 12: Model toku činností procesu „Pořízení ZÚR“ - část 4, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)

4.3.2.3 Proces „Vytvoření ÚP“

ZÚR jsou nástrojem ÚPI, který určuje základní rozvojové tendence pro celou oblast kraje. Jedná se spíše o dokument obecného charakteru, což je také potvrzeno tím, že se vydává formou opatření obecné povahy. ÚP je nástrojem, který dále zpřesňuje koncepcce rozvoje kraje v podrobnostech jednotlivých obcí. ÚP se zpracovává nad podkladem katastrální mapy území obce a je také schvalovaným dokumentem, který je tedy právně závazný pro rozhodování v území. Tento dokument je velice podrobně popsán v legislativě a základním procesem, který jsem se rozhodl modelovat, je proces „Vytvoření ÚP“. Prvotně zjištěné okolnosti tohoto procesu jsou přehledně zobrazeny na následujícím modelu, jenž je ve formě tabulky (viz tabulka 3).

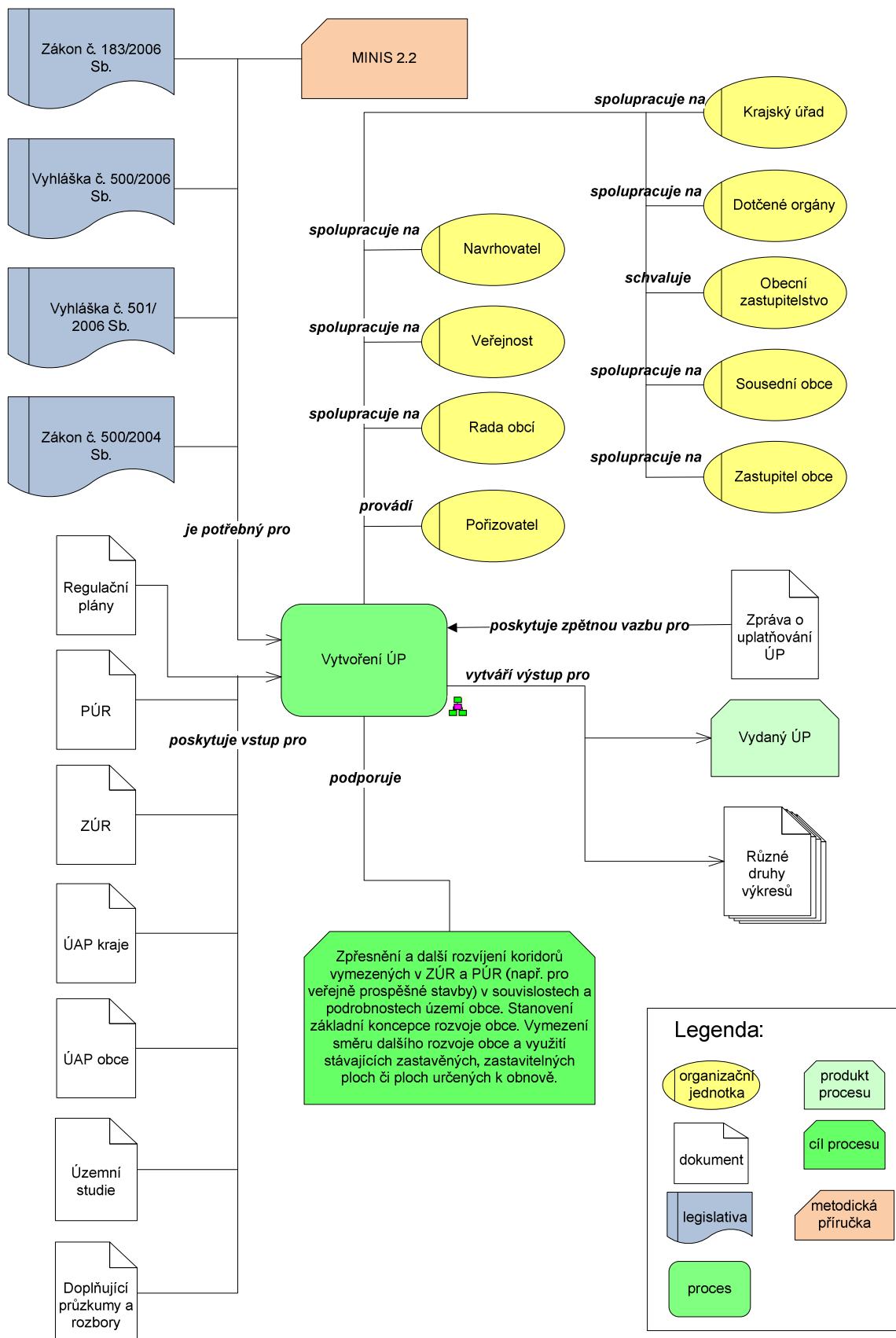
Tabulka 3: Karta procesu "Vytvoření ÚP" (zdroj: vlastní)

Popisný atribut procesu	Charakteristika
Název procesu	Vytvoření ÚP
Definice procesu	ÚP je podle SZ součástí ÚPD obcí. Vytvořením ÚP se stanoví základní koncepce rozvoje území obce a vymezí plochy a koridory zastavitelné a vybrané ke změně stávající zástavby, k obnově nebo k opětovnému využití znehodnoceného území a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů. ÚP v souvislostech a podrobnostech území obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly ÚP v souladu se ZÚR a s PÚR. ÚP je závazný pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí. Poskytování prostředků z veřejných rozpočtů nesmí být v rozporu s vydaným ÚP.
Účel procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoření právně závazného územně plánovacího dokumentu pro nejnižší samosprávné celky (obce) ▪ stanovení rozvojových oblastí obcí ▪ stanovení využití území obce ▪ vytvoření podkladu, jenž musí být zohledněn při rozhodování o změnách v území
Vlastník procesu	Úřad územního plánování
Zákazníci procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastupitelstva obcí, pro něž je ÚP závazný pro rozhodování o záměrech v území a pro pořizování regulačních plánů ▪ manažeři, kteří musí dodržovat ÚP při svých rozvojových a stavebních záměrech
Frekvence realizace procesu	Podle potřeby

Popisný atribut procesu	Charakteristika
Regulátory	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ▪ vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti ▪ vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území ▪ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
Rizika procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ velká složitost procesu a jeho značná časová náročnost v řádu let (např. až 4 roky) ▪ koordinace velkého počtu organizačních jednotek

Následně jsem začal s modelováním kontextu procesu, pomocí vývojového diagramu, a modelu toku činností, pomocí diagramu eEPC. V kontextovém modelu jsou opět přehledně zobrazeny vazby mezi prvky procesu, vstupy a výstupy (viz obrázek 13). Z tohoto modelu jsou zřetelné zejména tyto skutečnosti:

- proces „Vytvoření ÚP“ má velice mnoho vstupujících prvků – těmito prvky jsou především dokumenty vytvořené v předchozích legislativních procesech;
- geografická data, podle kterých se vytvářejí výkresy v ÚP, jsou daty především z ÚAP obcí a tato data jsou přetvářena podle datového modelu MINIS 2.2, který slouží pro obce Pk k obecným doporučením pro zpracování geografických digitálních dat;
- do procesu vstupuje velké množství organizačních jednotek a je opět zřejmé, že koordinace všech těchto jednotek je velmi složitým procesem;
- proces „Vytvoření ÚP“ obsahuje zpětnou vazbu, podobně jako proces „Pořízení ZÚR“, v podobě Zprávy o uplatňování ÚP, ovšem v tomto případě se zpětná vazba nevytváří v procesu „Vytvoření ÚP“, ale pouze do tohoto procesu vstupuje při průběhu opakované instance tohoto procesu. Zpráva o uplatňování ÚP musí být podle zákona vypracována do 4 let po vydání ÚP. Vypracování zprávy ovšem implicitně neznamena, že se musí vytvořit aktualizovaný ÚP.

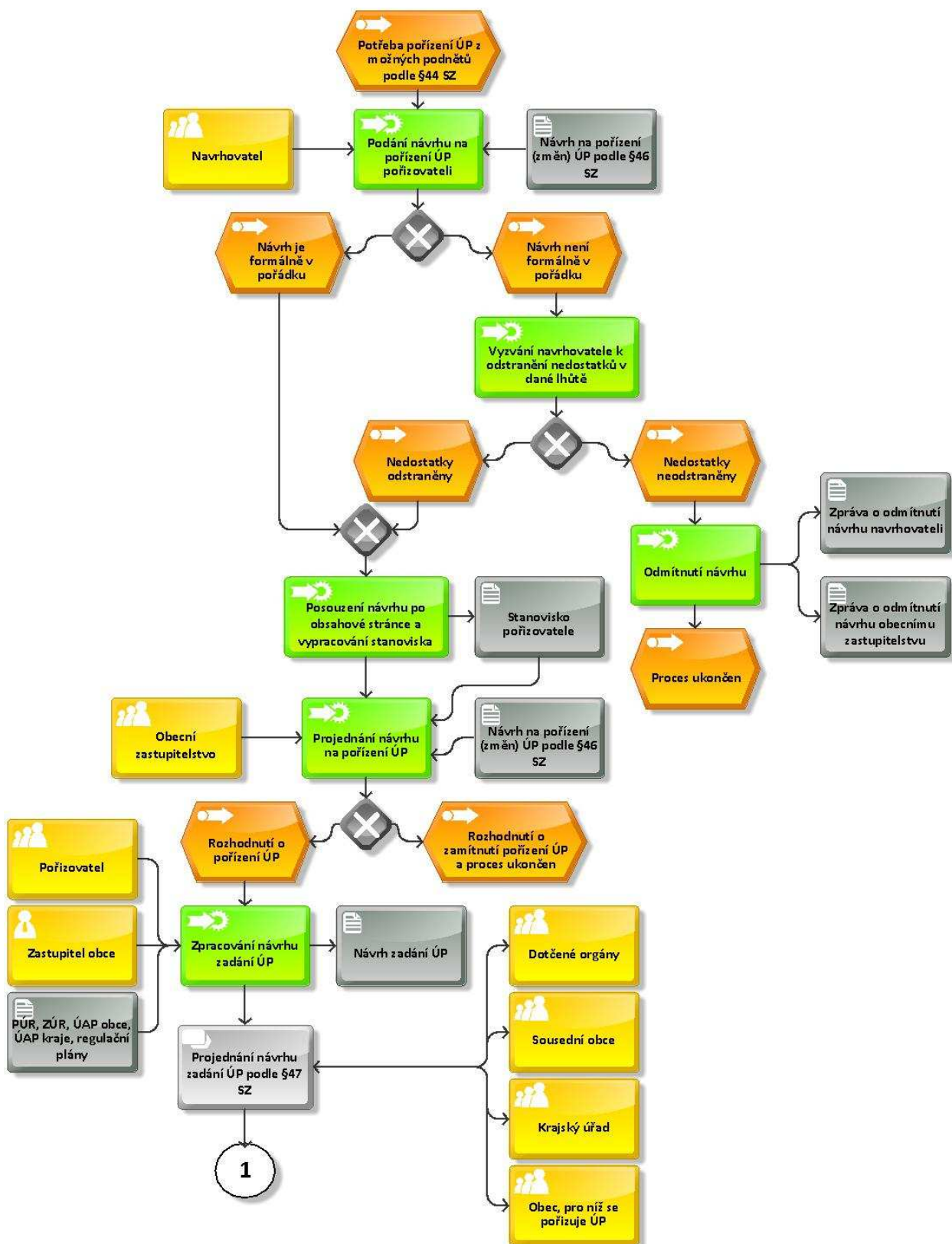


Obrázek 13: Model kontextu procesu „Vytvoření ÚP“, použitý nástroj – vývojový diagram, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)

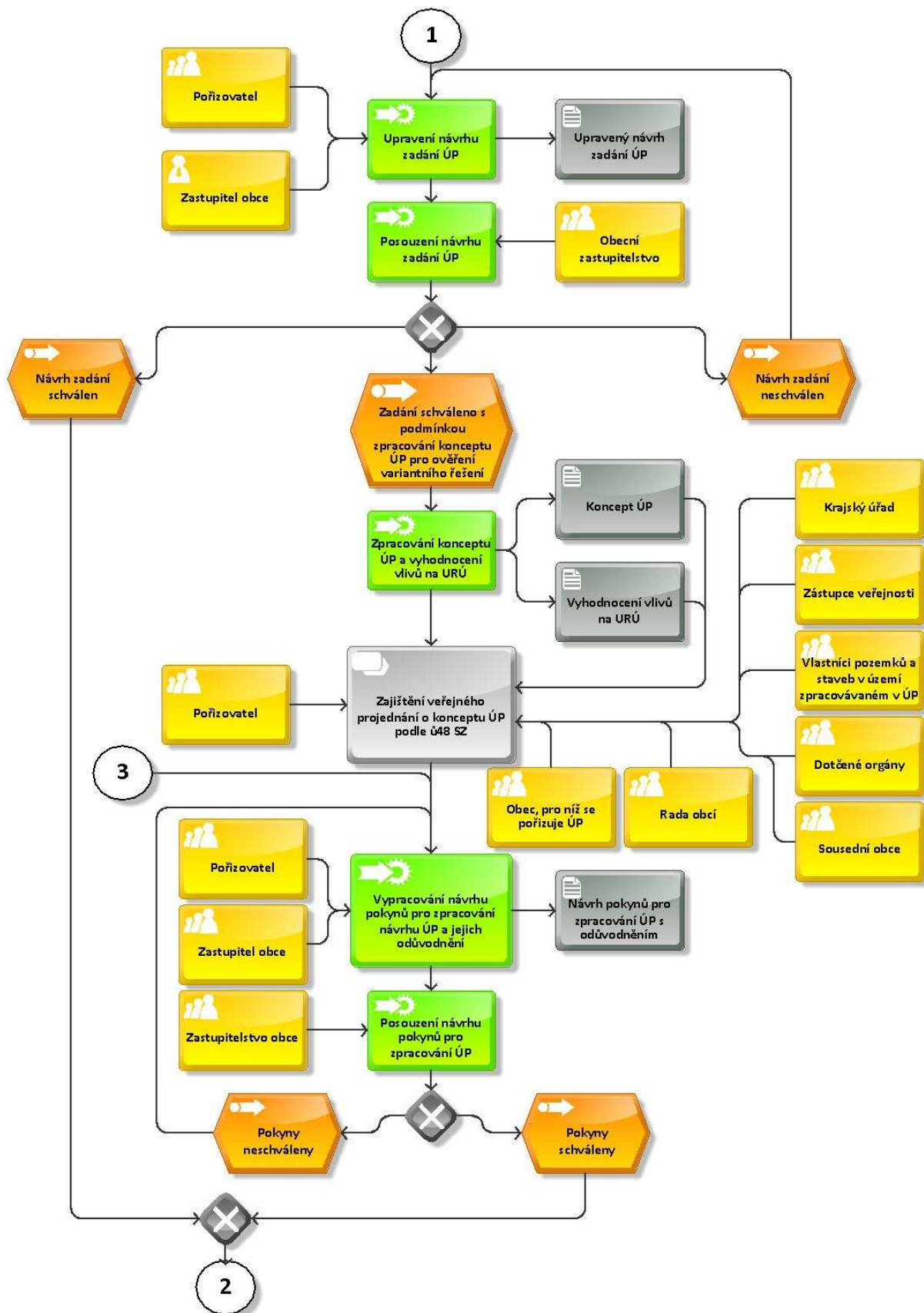
Samotný průběh procesu je následující. Proces vyplývá z potřeby pořízení ÚP z některého z možných podnětů podle legislativy, kterými jsou vlastní podnět obecního zastupitelstva, návrh orgánu veřejné správy, návrh občana obce a návrh fyzické nebo právnické osoby, která má vlastnická nebo obdobná práva k pozemku nebo ke stavbě na území obce. Navrhovatel následně podá návrh na pořízení ÚP, který musí posoudit z hlediska formální úplnosti pořizovatel ÚP. Jestliže není návrh formálně v pořádku a navrhovatel neodstraní nedostatky v dané lhůtě, pořizovatel může návrh přímo v počátku procesu zamítnout. Při vyhovující formální stránce návrhu vydá pořizovatel své stanovisko ke změně ÚP a předá návrh i se stanoviskem k posouzení obecnímu zastupitelstvu. To buď může návrh zamítnout a proces skončí, nebo odsouhlasit a následně pořizovatel ve spolupráci s jedním obecním zastupitelem vytvoří prvotní Návrh zadání ÚP, jenž je následně projednán s danými organizačními jednotkami, a poté musí být, po příslušné úpravě, schválen obecním zastupitelstvem.

Jednou z možných variant stanovisek obecního zastupitelstva je schválení Návrhu zadání ÚP s požadavkem na zpracování konceptu ÚP pro ověření variantního řešení. Tento koncept je znovu vypracován pořizovatelem a to společně s vyhodnocením vlivů na URÚ. U obou těchto dokumentů musí proběhnout veřejné projednání s danými organizačními jednotkami a na základě těchto projednání musí pořizovatel ve spolupráci s jedním zastupitelem obce vytvořit tzv. Návrh pokynů pro zpracování ÚP s odůvodněním. Tento musí opět schválit zastupitelstvo obce. Další možnosti u předchozího rozhodování obecního zastupitelstva jsou zřejmé. Návrh zadání ÚP buď schválí bez výhrad, nebo má výhrady a může Návrh zadání ÚP vrátit k přepracování.

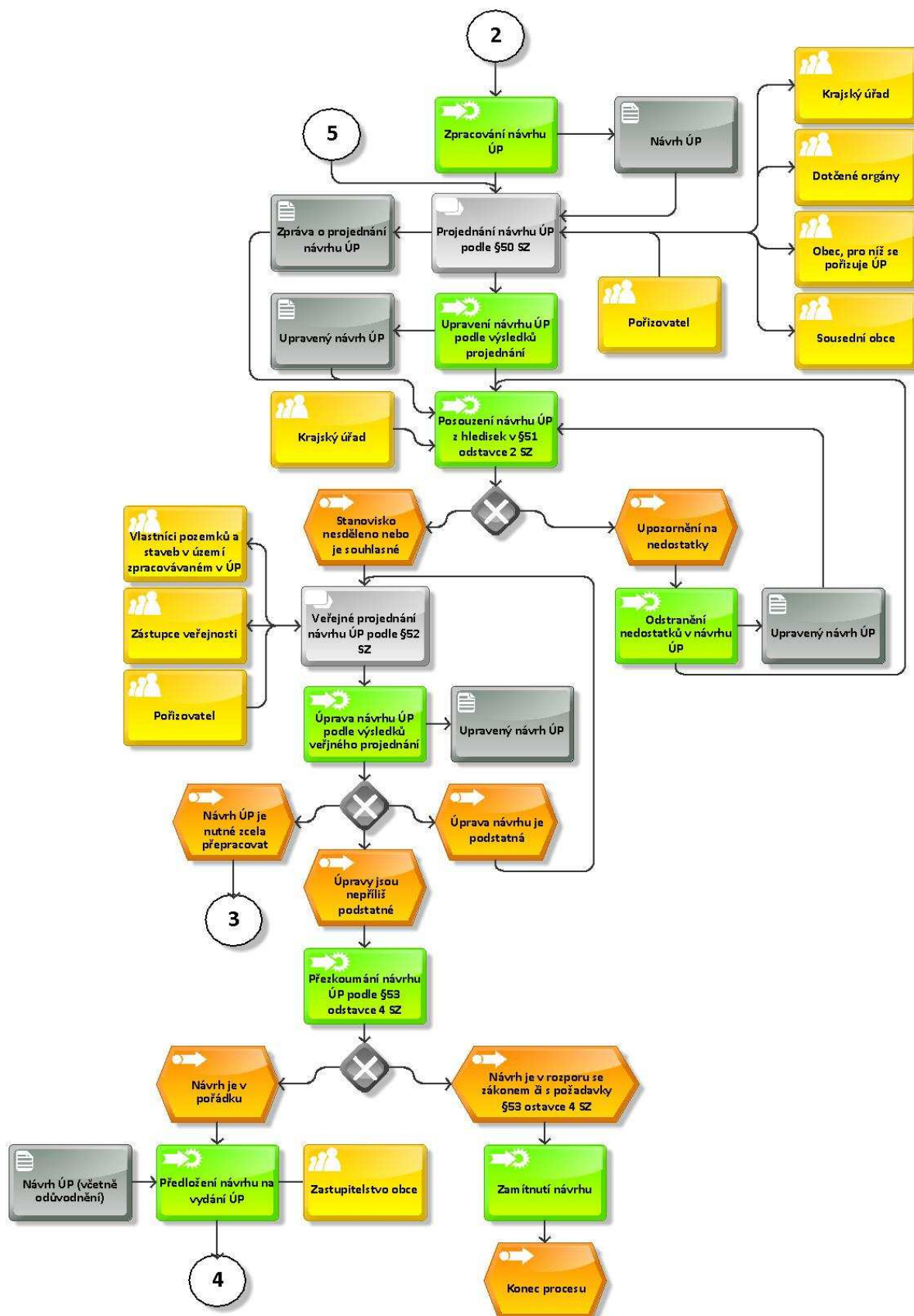
Následný postup je podobný jako u pořizování ZÚR s tím rozdílem, že se Návrh ÚP projednává s nižšími územními celky než v případě ZÚR. Následně musí Návrh ÚP projít veřejným projednáním se zástupci veřejnosti a vlastníků staveb v území upravovaném ÚP. V průběhu tohoto a předchozího projednání Návrhu ÚP může dojít k několika změnám v této dokumentaci a návratům do předchozích fází procesu. Jelikož jsou tato projednání obdobná s předchozími při pořizování ZÚR, jsou zde v zájmu přehlednosti diagramu značena jako složitější procesy.



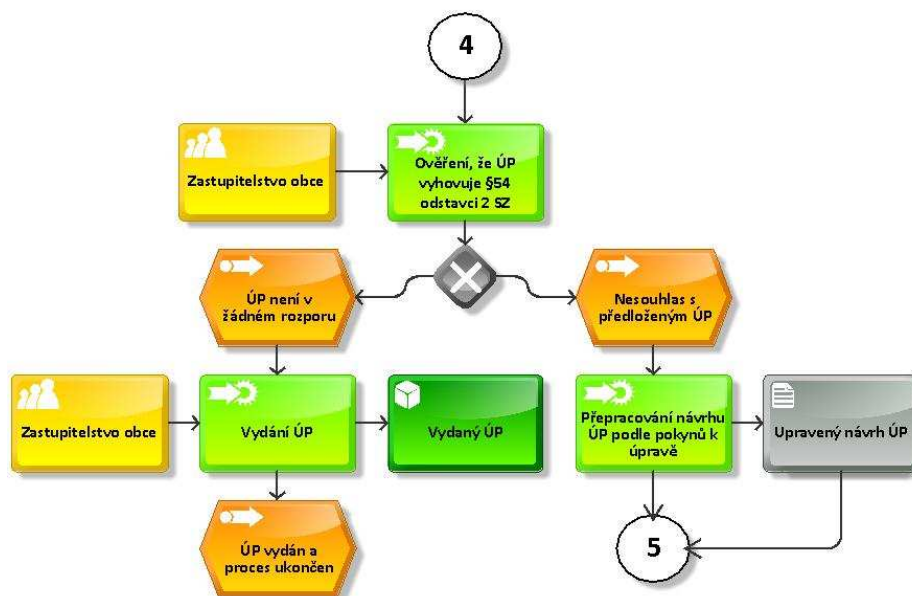
Obrázek 14: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 1, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 15: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 2, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 16: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 3, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)



Obrázek 17: Model toku činností procesu „Vytvoření ÚP“ - část 4, použitý nástroj – diagram eEPC, SW – ARIS Express 2.3 (zdroj: vlastní)

Po úspěšném přijetí Návrhu ÚP všemi zúčastněnými organizačními jednotkami pořizovatel přezkoumá ÚP z hledisek podle §53, a jestliže Návrh ÚP shledá způsobilým, předá ho k vydání zastupitelstvu obce. To tento Návrh ÚP opět přezkoumá a může ho vrátit k přepracování. V případě nenalezení důvodu k přepracování vydá ÚP pro území dané obce. Ukončením tohoto procesu fakticky končí cesta geografických dat nástroji územního plánování, protože ÚP je koncovou dokumentací, podle které se vydává územní rozhodnutí či územní souhlas.

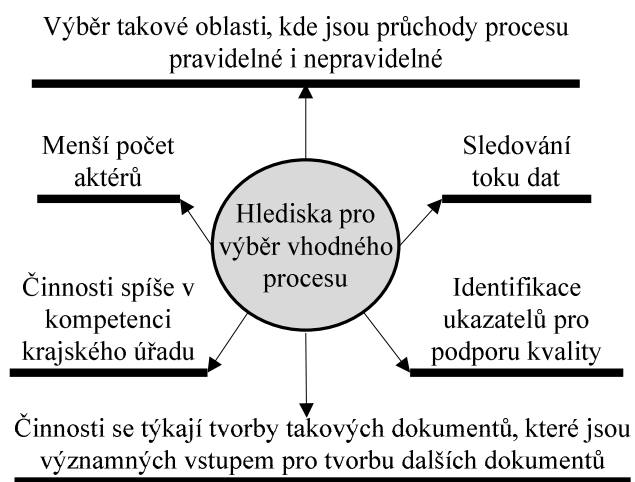
Činnosti, do kterých nevstupuje žádná organizační jednotka, jsou v těchto diagramech považovány za činnosti pořizovatele.

4.4 Navržení měřitelných ukazatelů

Po zmapování procesů souvisejících s geografickými daty se práce na tématu přenesla do další etapy, a to návrhu měřitelných ukazatelů.

4.4.1 Hlediska při výběru procesu pro hodnocení kvality

V předchozím textu byly zmapovány vybrané procesy, kterými procházejí geografická data. ÚAP jsou na počátku cesty geografických dat a jsou podkladem pro ZÚR. ZÚR určuje především obecnou koncepci rozvoje celého území kraje, která je závazná pro ÚP jednotlivých obcí. Vytvořením ÚP vznikne dokumentace, podle které se musí manažeři rozhodovat. Nyní bylo třeba vybrat proces vhodný pro hodnocení kvality. Pro výběr příhodného procesu byla sestavena hlediska, která jsou zobrazena na následujícím schématu (viz obrázek 18).



Obrázek 18: Hlediska pro výběr vhodného procesu (zdroj: vlastní - přepracováno podle [25])

Při zohlednění předchozích hledisek na mnou modelované procesy jsem došel k určitým závěrům pro možnosti hodnocení kvality jednotlivých dokumentů. ÚP a ZÚR jsou územně plánovací dokumenty, které jsou důležité pro rozhodování v území, a jako takové jsou velice podrobně popsány v legislativě. Pro hodnocení kvality se však jeví jako nevhodné, protože:

- ÚP není v kompetenci krajského úřadu, je sice vstupem pro územní rozhodnutí, ale sám o sobě je ÚP spíše cílovým dokumentem, je velký počet organizačních jednotek podílejících se na tvorbě ÚP, průběh procesu je zejména nepravidelný;
- ZÚR je sice v kompetenci krajského úřadu, ale samotnou dokumentaci zpracovává najatý externí architekt, je vstupem do ÚP, ovšem ÚP spíše přejímá

rozvojové záměry ze ZÚR, než geograficky orientovaná data, která ÚP získává především z ÚAP obcí, počet organizačních jednotek, podílejících se na tvorbě ZÚR, je také velký a průběh procesu je pouze pravidelný.

ÚAP kraje jsou významným územně plánovacím podkladem pro území kraje. Důležitou součástí při vytváření tohoto dokumentu je práce s geografickými daty. Téměř celý mnou popsaný proces je v kompetenci úřednic krajského úřadu. ÚAP jsou důležitým (a také datovým) vstupem do ZÚR. Jsou pouze čtyři organizační jednotky, které se určitým způsobem podílejí na procesu „Vytvoření ÚAP kraje“ a průběh mnou mapovaného procesu je zejména pravidelný, ale část tohoto procesu probíhá i nepravidelně, což bude rozebráno dále. Z těchto důvodů jsem zvolil pro hodnocení kvality proces „Vytvoření ÚAP kraje“, potažmo nástroj ÚAP.

4.4.2 Identifikace problémových míst

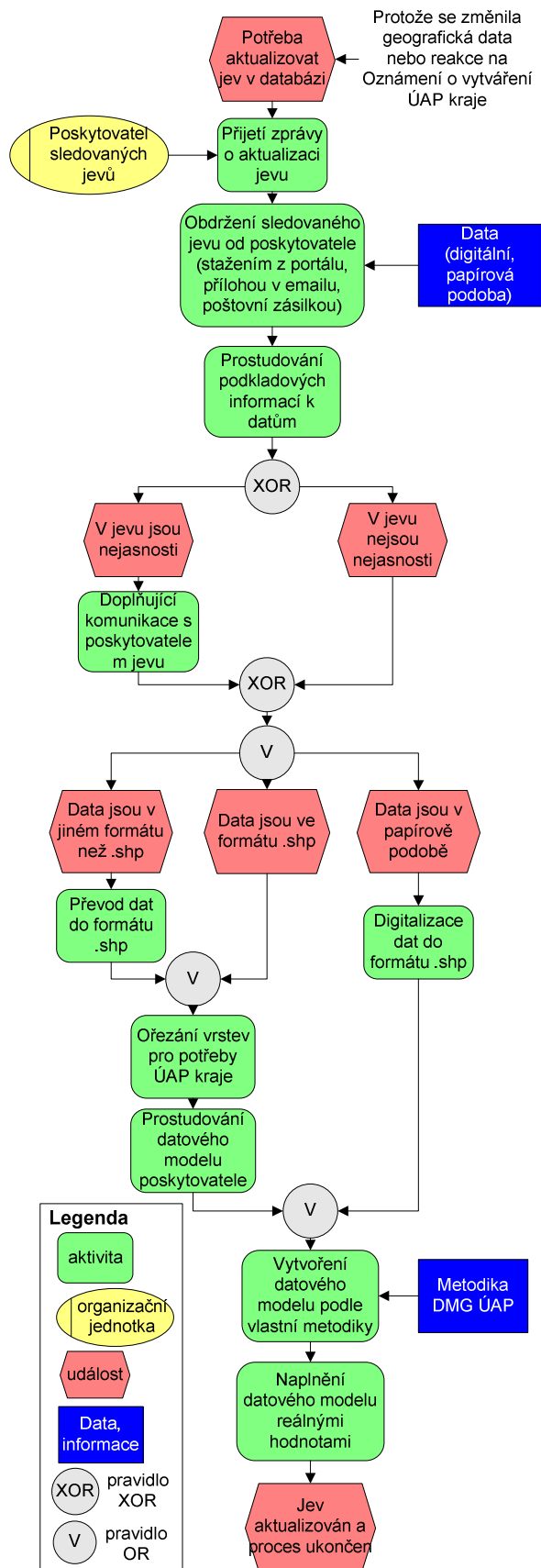
Proces „Vytvoření ÚAP kraje“ je detailně zmapován výše (viz podkapitola 4.3.2.1). V tomto případě se jedná o pravidelný průběh procesu, který se opakuje každé 2 roky. V rámci tohoto procesu však existuje podproces „Průběžná aktualizace ÚAP kraje“, který se opakuje nepravidelně. Toto nepravidelné opakování nastává v případě, kdy se změní geografická data, která poskytovatel sledovaného jevu musí zasílat krajskému úřadu, a také v případě, jestliže krajský úřad žádá o zaslání dat od poskytovatele. Podrobný postup činností procesu „Průběžná aktualizace ÚAP kraje“ je zobrazen na následujícím diagramu (viz níže obrázek 19). Zejména tento proces se jeví jako nejvhodnější pro hodnocení kvality, jelikož proces „Vytvoření ÚAP“ probíhá maximálně jednou za dva roky, a tento proces „Průběžná aktualizace ÚAP kraje“ se děje několikrát za toto období. Nástroj ÚAP kraje se vyskytuje v počáteční fázi tvorby dokumentů pro územní plánování a je významným vstupem do ZÚR.

Po zmapování obou procesů týkajících se nástroje ÚAP vynikly tyto rizikové oblasti:

- Vstupní data – zákon neupravuje, jakým způsobem mají být upravena data, která poskytovatel sledovaných jevů předává krajskému úřadu. Tato data mohou být ve formátu digitálním či papírovém, přičemž digitální data mohou být poskytována v různých typech souborů od standardního formátu pro GIS aplikace (*.shp), přes CAD soubory (*.dgn) až po textové formáty (*.pdf, *.doc). Formáty se různí nejen mezi poskytovateli, ale během času i u jednoho poskytovatele (viz Příloha A: Vývoj datového modelu jevu plynárenství od poskytovatele Transgas

(zdroj: vlastní – přepracováno podle interních dokumentů krajského úřadu v Pardubicích)), a to v souvislosti s vývojem jím používaných technologií.

- Výstup – jelikož ÚAP nejsou schvalovanou dokumentací, zastupitelstvo kraje tento dokument pouze bere na vědomí, což znamená, že ho nemůže vrátit k přepracování. Výstup tedy nepodléhá žádnému ověření správnosti či jakékoli jiné kontrole a spoléhá se na bezchybný postup úředníků krajského úřadu.

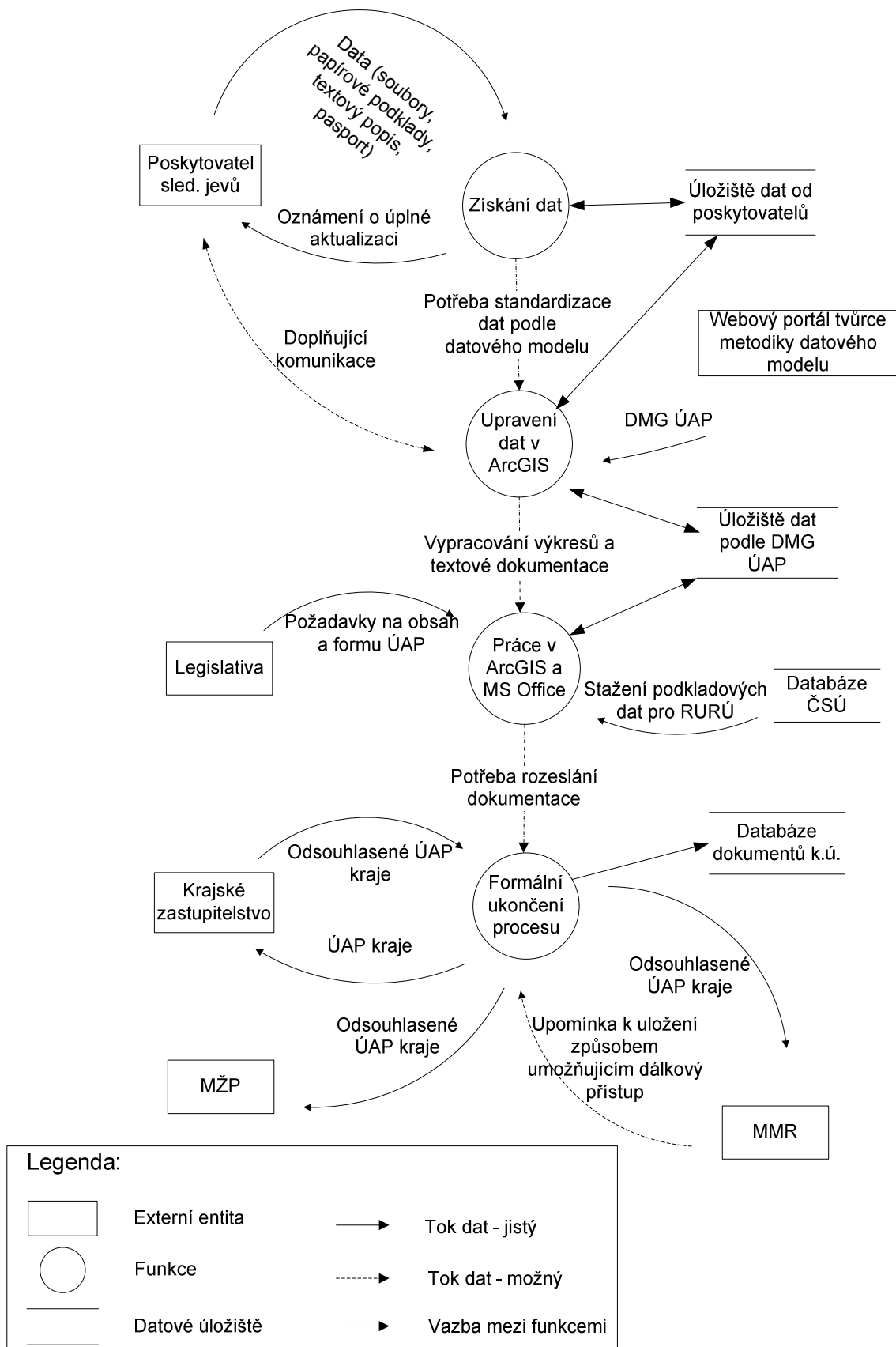


Obrázek 19: Model toku činností procesu „Průběžná aktualizace ÚAP kraje“, použitý nástroj – diagram EPC, SW - MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)

Dále jsem vytvořil diagram toku dat pro proces „Vytvoření ÚAP kraje“, který schematicky zobrazuje, jak jsou geografická data v tomto procesu postupně přetvářena, a kde se využívají a ukládají. Obrázek 20 zobrazuje tento diagram. Důležitým místem vyplývajícím jak z procesů, tak z diagramu toku dat, je sjednocení formátu vstupních dat od poskytovatelů. Z těchto závěrů vzešla potřeba identifikovat měřitelné ukazatele pro zlepšení funkcionality „Úprava dat od poskytovatelů“.

Tím ovšem vyvstala otázka: „Jaká kritéria je vhodné měřit?“ Obecně by bylo možné zaměřit se na kvalitu výstupu, na vynaložené finanční prostředky či na časovou složku. Kvalita výstupu je v tomto případě velmi těžko měřitelná, protože stát, který upravuje legislativu, podle níž se tvoří ÚAP, je zároveň i zákazníkem tohoto procesu, tudíž stanoví v legislativě potřebné obsahové i formální náležitosti tohoto nástroje, takže kvalitu výstupu si sám ovlivňuje a reguluje. Finanční prostředky vynaložené na vytvoření ÚAP jsou úměrné nákladům na práci úředníků krajského úřadu, jelikož poskytovatelé jevů mají zákonnou povinnost bezplatně poskytovat data ke sledovaným jevům, a ostatní činnosti zajišťují pracovníci krajského úřadu. Jako nejvhodnější pro sledování se tak jeví časové kritérium tohoto procesu.

Po ujasnění předchozích skutečností jsem výsledky konzultoval s referentkami krajského úřadu a na základě této a předchozích konzultací jsem stanovil ukazatele, které by podle mého uvážení bylo vhodné měřit. Tyto ukazatele jsem zpracoval do formátu tabulky v MS Excel, kterou jsem referentkám zaslal k vyplnění. Ty orientačně odhadly dobu trvání mnou vytipovaných činností k měření. Výsledek této snahy dokumentuje tabulka 4. Ukazatelé byly navrženy jako činnosti, které představují určité problémy při plnění funkcionality „Úprava dat od poskytovatelů“.



Obrázek 20: Model toku dat v procesu „Vytvoření ÚAP kraje“, použitý nástroj – diagram toku dat, SW – MS Visio 2007 (zdroj: vlastní)

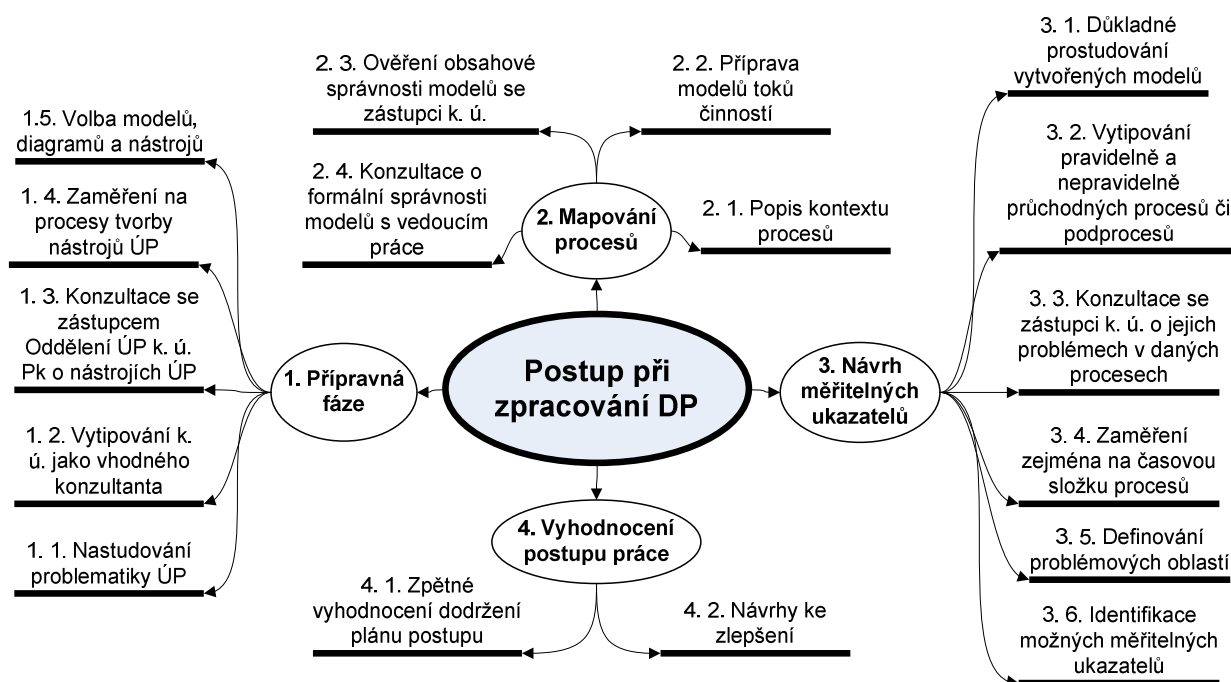
Tabulka 4: Ukazatele vytipované k monitorování na k. ú. (zdroj: vlastní)

Atribut	jev 1	jev 2	jev 3	jev 4
Označení jevu	A009	A090	A075	A102
Název jevu	nemovitá národní kulturní památka	silnice I. třídy	vedení plynovodu	letišť včetně ochranných pásem
Formát jevu od poskytovatele	vyhlášení 4 nových NKP ve sbírce zákonů se seznamem dotčených parcel	.shp	.dgn	.pdf, .jpg, .shp, .dgn, .dwg, papírová podoba
Přijetí zprávy o aktualizaci jevu	3	3	5	20
Doplňující komunikace s poskytovatelem jevu v případě nejasností (email, telefonicky, osobně)	telefon - 5 min.	telefon - 10 min.	telefon - 10 min.	osobně - 40min, telefon - 40min
Nalezení příslušných souborů či dat (např. pro B-čkové jevy nebo nalezení dat na portálu), u papír. podkladů - doba trvání při přebírání pošty	5	3	5	30
Převod jiného formátu do formátu .shp (př. Převod z .dgn nebo vytvoření vrstvy podle získaných souřadnic ...)	60	0	30	240
Prostudování poskytovatelem dodaného datového modelu	0	5	15	10
Přeměna atributové tabulky v ArcGIS-u podle DMG	15	10	40	20

Z výsledku je vidět, že dokonce již při odhadech doby trvání jednotlivých činností, se tyto doby výrazně liší, a to zejména v souvislosti s měnícím se formátem poskytovaného jevu. Navrhované ukazatele by tak v budoucnu mohly sloužit k monitorování funkčnosti „Úprava dat od poskytovatelů“, případně by tyto ukazatele mohly být doplněny o nějaké další.

4.5 Vyhodnocení postupu při zpracování tématu

Při zpracování diplomové práce jsem si v úvodních fázích stanovil plán postupu práce, který jsem se snažil co nejvíce dodržet. V průběhu práce se však v tomto plánu samozřejmě vyskytly určité změny, které bylo třeba uplatnit. Detailní postup průběhu práce včetně provedení změn dokumentuje obrázek 21. Jedna ze změn byla také obsahová, a to že bylo třeba změnit původně zamýšlený nástroj diagram aktivit ze standardu UML za diagram eEPC, který je srozumitelnější. Tato změna vyplynula z potřeby použití modelů při konzultacích s úřednicemi krajského úřadu.



Obrázek 21: Myšlenková mapa postupu práce (zdroj: vlastní)

Do tohoto postupu nezahrnuji všechny konzultace, které proběhly na krajském úřadě.

Na základě získaných zkušeností během mapování procesů a modelování datových toků vyplynuly určité podněty pro další rozvoj při využití principů procesního řízení či při přímo jeho zavádění:

- **Řízení komunikace:** při komunikaci s referentkami krajského úřadu docházelo k několikanásobnému opakování získaných informací a odbočování od tématu. Důvodem byla snaha referentek, co nejvíce popsat sledovanou problematiku. Pro další postup navrhuji vždy určitou přípravu bodového schématu a poté úzkou diskusi vždy nad jedním dílčím bodem.

- **Terminologie při komunikaci:** Pro referentky je velice důležité striktní dodržování přesných termínů daných zákonem, což jsem v úvodních fázích do určité míry podcenil; znal jsem terminologii danou zákonem, nicméně každé odchýlení v terminologii vedlo k nepochopení v dialogu (např. když pojem „sledovaný jev“ byl nahrazen pojmem „data“, přestože sledovaný jev je představován daty). Pro další postup navrhuji striktně užívat terminologii danou legislativou a používanou referentkami ÚAP.
- **Smysl procesního řízení:** problémem při komunikaci je, že procesní řízení není ve státní správě doposud uplatňováno, tudíž povědomí o procesním řízení není ani u zaměstnanců široce rozšířeno. Při konzultacích je možné, že referent nevidí smysl v některé z činností analytika, a jeho motivace pomoci není příliš velká. Pro další postup navrhuji, aby všechny osoby začleněné do prací spojených s procesním řízením byly seznámeny se základy procesního přístupu k řízení a s jeho přínosy. Toto by následně vedlo k usnadnění analytikovi práce nejen ve zvýšení motivace pracovníků pomoci analytikovi.
- **Forma a strategie konzultace:** při své práci jsem využíval pro získání informací zejména formu dialogu. Po dokončení práce neshledávám tuto formu jako zcela vhodnou. Dialog je často veden zdlouhavě, má tendenci k odbočování od tématu a získat relevantní informace touto formou je někdy velice obtížné. Lepší možnost vidím v přípravě dotazníku na každou konzultaci, protože analytik již před konzultací získá hrubé vymezení toho, čeho by chtěl dosáhnout. Při konzultaci nebo před ní by byl konzultovaným předložen dotazník, a následně by pak byl s využitím výsledků z dotazníků veden dialog o problematických místech v dotaznících. Konzultanti by tak byli lépe uvedeni do problematiky, kterou chce analytik na konzultaci probírat, a analytik by získal rychleji relevantní výsledky.
- **Kritéria a měřitelné ukazatele:** v průběhu své práce jsem potřeboval zjistit určité problémy, které by bylo možné v rámci uplatnění procesního přístupu vylepšit, abych pro ně mohl navrhnout měřitelné ukazatele. Tyto problémy k řešení je třeba odhalit v průběhu komunikace s aktivními účastníky daných procesů, protože ti jsou nositeli informací o procesu. Při snaze o nalezení těchto problémů jsem však narazil na překážku, kdy si referentky nebyly vědomy žádných problematických míst, které by bylo možné řešit, jelikož mají vžitý svůj

system natolik, že věří, že se jedná o nejlepší možný postup. Jako kritérium pro měření jsem zvolil čas a podle získaných informací o procesech jsem navrhl sadu ukazatelů pro měření tohoto kritéria. Pro další práci navrhuji, aby byly prozkoumány další možnosti hodnocení kvality procesů a opět, jako v jednom z předcházejících bodů, seznámení účastníků procesů se základními principy a přínosy procesního přístupu k řízení.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zmapovat proces získávání, zpracování a vyhodnocení zejména geograficky orientovaných dat na krajské úrovni pro podporu rozvoje a rozhodování v rámci kraje.

V počáteční fázi práce na tématu jsem si stanovil pracovní postup, kde jsem práci rozvrhl do čtyř etap, kterými jsou přípravná etapa, mapování procesů, návrh měřitelných ukazatelů a vyhodnocení postupu práce.

V rámci přípravné etapy bylo nejprve třeba nastudovat detailně problematiku územního plánování a procesního řízení a dále také vybrat vhodné modely, diagramy a nástroje, které byly následně využity při mapování procesů. Při průběhu práce také nastala nutnost změnit, v této etapě zvolený, diagram aktivit ze standardu UML za diagram eEPC, který je srozumitelnější i pro širší veřejnost, z důvodu používání tvořených diagramů při konzultacích s referentkami. V rámci této etapy také proběhlo několik konzultací týkajících se nástrojů územního plánování.

Další fází práce bylo mapování procesů. Podle dříve zjištěných informací o nástrojích územního plánování jsem vytipoval procesy, které se týkají vytváření těchto nástrojů, jako vhodné pro mapování. Po ujasnění okolností procesů pomocí karty procesu a modelu kontextu jednotlivých procesů, jsem tyto procesy rozebral do úrovně toku jejich činností pomocí diagramů eEPC. Procesy byly modelovány iterativním postupem, protože diagramy byly verifikovány na konzultacích s referentkami a s vedoucí oddělení územního plánování, a podle jejich doporučení byly pak upravovány, dokud nebylo dosaženo obsahové správnosti diagramů. Formální správnost byla konzultována s vedoucí práce, jejíž připomínky byly také zapracovány do diagramů. Výsledky tohoto iterativního postupu (tzn. konečné podoby diagramů) jsou jedním z výstupů této práce. Mapováním mnou vybraných procesů jsem popsal cestu geografických dat systémem územního plánování v kraji od jejich získání od poskytovatelů dat, přes jejich zpracování v procesech vytváření nástrojů územního plánování, až po jejich konečné uplatnění v územním plánu obcí, který je hlavním podkladem pro podporu rozhodování v území.

V etapě návrhu měřitelných ukazatelů byla nejprve stanovena hlediska, podle kterých vybrat proces k hodnocení kvality. Po aplikování těchto hledisek na mnou modelované procesy jsem vybral k hodnocení kvality proces „Vytváření ÚAP kraje“. Jako vhodná pro měření se jevila zejména jeho část „Průběžná aktualizace ÚAP kraje“, jejíž opakování je častější než opakování celého tohoto procesu. Následně jsem tento proces důkladně analyzoval se snahou

nalézt možná problematická místa v procesu, přičemž jsem k podpoření této snahy využil i konzultace s referentkami. Pro podporu své snahy jsem vytvořil také model datových toků procesem „Vytvoření ÚAP kraje“, díky němuž byla vytipována problematická funkcionality „Úprava dat od poskytovatelů“. Nalezení kritérií pro hodnocení nebylo jednoduchou záležitostí. Jestliže je třeba měřit kvalitu vstupních dat (jsou součástí vytipované problematické oblasti), neexistuje přímý způsob, jak označit data od poskytovatelů za kvalitní či nekvalitní. Zákon totiž neudává požadavky na kvalitu dat, pouze udává, že poskytovatel musí data dodat. Nepřímo tak lze měřit kvalitu vstupních dat pomocí časového kritéria při plnění funkcionality „Úprava dat od poskytovatelů“ a sledovat, jak dlouhou dobu trvá referentkám zpracování dat od různých poskytovatelů, v odlišných formátech, atd. Byla tak sestavena tabulka měřitelných ukazatelů, kterou referentky vyplnily předběžnými odhady dob trvání činností. Z těchto odhadů bylo patrné, že se opravdu jedná o problematické místo procesu a bylo by vhodné pokračovat v měření.

Poslední etapou bylo vyhodnocení postupu práce, kde jsem zpracoval detailněji průběh prací na tématu. V této části práce jsem také podal několik návrhů na vylepšení mnou aplikovaného postupu. Jedná se zejména o návrhy na zlepšení komunikace s pracovníky krajského úřadu, které by pomohly při dalším postupu na krajském úřadě.

Konstatuji, že cíl práce byl naplněn.

Seznam použité literatury

- [1] BLAŽEK, Ladislav. *Management : Organizování, rozhodování, ovlivňování*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2011. 200 s. ISBN 987-80-247-3275-6.
- [2] Česko. Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006.
- [3] Česko. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006.
- [4] DOLEŽAL, Jiří, et al. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha : Linde, 2006. 703 s. ISBN 80-7201-626-1.
- [5] DORI, Dov. *Object-Process Methodology : A Holistic Systems Paradigm*. Berlin : Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2002. 453 s. ISBN 3-540-65471-2.
- [6] FOTR, Jiří, et al. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2. vydání. Praha : Ekopress, s. r. o., 2010. 474 s. ISBN 978-80-86929-59-0.
- [7] GÁLA, Libor; POUR, Jan; ŠEDIVÁ, Zuzana. *Podniková informatika*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2009. 496 s. ISBN 978-80-247-2615-1.
- [8] GRASSEOVÁ, Monika; DUBEC, Radek; HORÁK, Roman. *Procesní řízení ve veřejném sektoru : Teoretická východiska a praktické příklady*. 1. vyd. Brno : Computer Press, a.s., 2008. 266 s. ISBN 978-80-251-1987-7.
- [9] HANZLÍKOVÁ, Michaela. *Územní plánování na území Pardubického kraje*. Pardubice, 2009. 54 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice.
- [10] MAIER, Karel; ČTYŘOKÝ, Jiří. *Ekonomika územního rozvoje*. Praha : Grada Publishing, 2000. 142 s.
- [11] *Management Mania* [online]. c2011, 11. 4. 2011 [cit. 2011-04-24]. Metody řízení procesů. Dostupné z WWW: <<http://managementmania.com/index.php/metody-rizeni-procesu>>.
- [12] *Management Mania* [online]. c2011, 17. 3. 2011 [cit. 2011-04-22]. Proces. Dostupné z WWW: <<http://managementmania.com/index.php/zakladni-pojmy/87-proces>>.
- [13] *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 25. 5. 2005 [cit. 2010-10-20]. Důvodová zpráva. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=b1cb0f2f-ab7d-4f15-abac-6ca5186a321b>>.
- [14] MOLNÁR, Zdeněk . *Efektivnost informačních systémů*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2001. 179 s.
- [15] *Podpora řízení na UP* [online]. c2010 [cit. 2011-04-25]. Modely ARIS. Dostupné z WWW: <aris.upol.cz/arisup/KeStazeni/Modely_ARIS.doc>.

- [16] *Portál regionálních informačních servisů* [online]. 2009 [cit. 2010-10-17]. Správní členění kraje. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202&sid=1897>>.
- [17] PYLE, Dorian. *Business modeling and data mining*. San Francisco : Morgan Kaufmann, 2003. 693 s. ISBN 1-55860-653-X.
- [18] RAFAJOVÁ, Zuzana. *Akela.mendelu.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-04-21]. Předášky procesní řízení - 2010. Dostupné z WWW: <https://akela.mendelu.cz/~xrafajov/Procesni_rizeni_podniku/>.
- [19] ŘEPA, Václav. *Podnikové procesy : Procesní řízení a modelování*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2006. 268 s. ISBN 80-247-1281-4.
- [20] SAZOVSKÝ, Petr. *Územní a strategické plánování na příkladu Valašského Meziříčí*. Brno, 2009. 75 s. Diplomová práce. Masarykova Univerzita. Dostupné z WWW:<http://is.muni.cz/th/137227/esf_m/?lang=en;id=193753>.
- [21] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra; KOUTNÝ, Jan; ČABLOVÁ, Markéta. *Urbanismus a územní plánování*. Vyd. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2002. 117 s. ISBN 80-7194-415-7.
- [22] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. Vyd. 1. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.
- [23] ŠIMONOVÁ, Stanislava. *Modelování procesů a dat pro zvyšování kvality*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2009. 193 s. ISBN 978-80-7395-205-1.
- [24] ŠIMONOVÁ, Stanislava; MYŠKOVÁ, Renáta; JIRAVA, Pavel. *Projektování informačních systémů - UML, procesní řízení : pro kombinovanou formu studia*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 114 s.
- [25] ŠIMONOVÁ, S., SÝKORA, D. *Process Modeling for Regional Territorial Planning*. In The 5th EUROPEAN COMPUTING CONFERENCE (ECC '11), April 28-30, 2011, Paris. ISBN 978-960-474-297-4, p. 410 – 414.
- [26] ŠMÍDA, Filip. *Zavádění a rozvoj procesního řízení ve firmě*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2007. 300 s.
- [27] TUNKA, M. *České územní plánování v bodě obratu. Urbanismus a územní rozvoj*, 2001, ročník IV., č. 1, s 4-5.
- [28] UČEŇ, Pavel, et al. *Metriky v informatice : jak objektivně zjistit přínosy informačního systému*. Praha : Grada Publishing, a. s., 2001. 139 s.
- [29] *Ústav územního rozvoje* [online]. [cit. 2010-10-19]. Vzájemné vazby nástrojů územního plánování. Dostupné z WWW: <http://www.uur.cz/images/pap/KapitolaD/ D31_VzajemneVazbyNastrojuUPD_20061206.pdf>.

Seznam zkratek

Použité zkratky	Vysvětlení
ARIS	Architecture of Integrated Information Systems
BPMN	Business Process Modeling Notation
CAD	Computer-aided design
ČSN	česká technická norma
ČSÚ	Český statistický úřad
DMG ÚAP	datový model pro digitální zpracování jevů územně analytických podkladů
EN	evropská norma
ESDP	European Spatial Development Perspective
eEPC	extended Event Process-driven Chain
GIS	geografický informační systém
IDEF	Integration Definition
IS/IT	informační systémy / informační technologie
ISO	mezinárodní organizace pro normalizaci
MINIS	minimální standard pro digitální zpracování územních plánů
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
ORP	obce s rozšířenou působností
Pk	Pardubický kraj
PÚR	Politika územního rozvoje
RURÚ	rozbor udržitelného rozvoje území
SWOT	Strengths Weaknesses Opportunities Threats
SZ	Stavební zákon
ÚAP	Územně analytické podklady
UML	Unified Modeling Language
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚPI	územní plánování
ÚPP	územně plánovací podklady
ÚS	územní studie
ZÚR	Zásady územního rozvoje

Příloha A: Vývoj datového modelu jevu plynárenství od poskytovatele Transgas (zdroj: vlastní – přepracováno podle interních dokumentů krajského úřadu v Pardubicích)

Rok 2007 duben	
*_TRGS&LIN.dgn	vrstva 1 průběh plynovodu
*TRGS&OBJ.dgn	vrstva 43 Trasový uzávěr
	vrstva 45 Regulační stanice
	vrstva 46 Podzemní zásobník plynu
	vrstva 47 oplocení objektu
*TRGS&PAS.dgn	vrstva 1 bezpečnostní pásmo plynovodu
*TRGS&KAB.dgn	vrstva 10, 11 sdělovací kabely
*TRGS&HDB.dgn	vrstva 1 hranice dobývacího prostoru
*TRGS&PZP.dgn	vrstva 60 průběh plynovodu Podzemního zásobníku
*TRGS&PKO.dgn	vrstva 20 Anodové uzemnění
	vrstva 31 Stanice katodové ochrany

Rok 2008 červen		vrstva	barva	typ prvku
*_**&KABEL.dgn	Elektropřípojka	35	134	linie
	Optický kabel	56	145	linie
*_**&OBJEKT.dgn	Regulační měřicí stanice STL	13	126	obrázek
	Regulační měřicí stanice VTL	14	128	obrázek
	Regulační měřicí stanice VVTL	15	132	obrázek
	Armaturní uzel STL	13	126	obrázek
	Armaturní uzel VTL	14	128	obrázek
	Armaturní uzel VVTL	15	132	obrázek
	Podzemní zásobník plynu	15	132	obrázek
	Kompresní stanice	15	132	obrázek
	Odorizační stanice	12	124	obrázek
	Odorizační stanice	13	126	obrázek
	Odorizační stanice	14	128	obrázek
	Odorizační stanice	15	132	obrázek
	PKO - SKAO	10	204	obrázek
*_**&PASMA.dgn	Bezpečnostní pásma VTL plynovodu	46	129	polygon
	Bezpečnostní pásma VTL objektu	16	129	polygon
	Bezpečnostní pásma VVTL objektu	16	133	polygon
	Ochranná pásma NTL plynovodu	37	0	polygon
	Ochranná pásma STL plynovodu	42	0	polygon
	Ochranná pásma VTL plynovodu	47	0	polygon

	Ochranná pásma VVTL plynovodu	57	0	polygon
	Ochranná pásma objektů	17	0	polygon
	Hranice dobývacích prostor	4	3	polygon
* **&SKAO.dgn	PKO Anodové uzemnění	50	201	linie
	PKO Kabel	30	206	linie
	PKO zemnicí vodič	53	201	linie
* **&USEK.dgn	Úsek NTL plynovodu	35	124	linie
	Úsek STL plynovodu	40	126	linie
	Úsek VTL plynovodu	45	128	linie
	Úsek VVTL plynovodu	55	132	linie
	Plynovod podzemního zásobníku	4	3	linie
Poznámky:				
	* - kód obce podle ČSÚ			
	** - zkratka společnosti Transgas			
	SKAO - stanice kaatodové ochrany			
	PKO - protikorozní ochrana			

Rok 2009 listopad		vrstva	barva	tloušťka	styl	bunka
	Plynovody					
* **&USEK.dgn	Plynovod NTL	14	82	3		
	Plynovod STL	24	83	3		
	Plynovod VTL	34	81	3		
	Plynovod VVTL	44	85	3		
	Kabely a telekomunikace					
* **&OBJEKT.dgn	Regulátor distribuční STL	21	83			SREG
	Regulační / měřicí stanice STL	21	83			REG
	Regulační / měřicí stanice VTL	31	81			REG
	Regulační / měřicí stanice VVTL	41	85			REG
	Odorizační stanice NTL	11	82			ODOR
	Odorizační stanice STL	21	83			ODOR
	Odorizační stanice VTL	31	81			ODOR
	Odorizační stanice VVTL	41	85			ODOR
	Stanice katodické ochrany	52	0			SKAO
	Anoda horizontální	52	85	2	7	
	Anoda vertikální	52	85			ANODA
	Armaturní uzel VTL	31	81			ARUZEL
	Armaturní uzel VVTL	41	2			ARUZEL
	Kompresní stanice	44	2			KOMPST
	Regulace, odorizace, zařízení PKO					
* **&KABEL.dgn	Signalizační vodič	53	0		2	
	Uzemnění plynárenského zařízení	54	0			

	Přípojka nízkého napětí	55	83	1	7
	PKO kabel	56	86	2	1
	Optický kabel	57	0		4
	Metalický kabel	59	0		
	Ostatní kabely (sdělovací, anténní)	58	0		
	Ochranná a bezpečnostní pásma				
* **&PASMA.dgn	Ochranné pásmo plynovodu	1	84		2
	Bezpečnostní pásmo plynovodu	1	84		4
	Ochranné pásmo anodového uzemnění	2	86		2
	Bezpečnostní pásmo anodového uzemnění	2	86		4
	Ochranné pásmo regulační stanice	3	0		2
	Bezpečnostní pásmo regulační stanice	3	0		4
	Ochranné pásmo odorizační stanice	4	0		2
	Bezpečnostní pásmo odorizační stanice	4	0		4
	Ochranné pásmo distribučního regulátoru	5	0		2
	Ochranné pásmo SKAO	6	0		2
	Ochranné pásmo přípojky NN	7	83		2
	Ochranné pásmo kabelu PKO	8	86		2
	Ochranné pásmo optického kabelu	9	0		2
	Ochranné pásmo ostatních kabelů	10	0		2

Rok 2010 únor		vrstva	barva	tloušťka	styl	bunka
	Plynovody					
* **&USEK.dgn	Plynovod NTL	14	82	3		
	Plynovod NTL PROJEKT	14	82	0	1	
	Plynovod STL	24	83	3		
	Plynovod STL PROJEKT	24	83	0	1	
	Plynovod VTL	34	81	3		
	Plynovod VTL PROJEKT	34	81	0	1	
	Plynovod VVTL	44	85	3		
	Plynovod VVTL PROJEKT	44	85	0	1	
	Kabely a telekomunikace					
* **&OBJEKT.dgn	Regulátor distribuční STL	21	83			SREG
	Regulační / měřicí stanice STL	21	83			REG
	Regulační / měřicí stanice VTL	31	81			REG
	Regulační / měřicí stanice VVTL	41	85			REG
	Odorizační stanice NTL	11	82			ODOR
	Odorizační stanice STL	21	83			ODOR
	Odorizační stanice VTL	31	81			ODOR

	Odorizační stanice VVTL	41	85			ODOR
	Stanice katodické ochrany	52	0			SKAO
	Anoda horizontální	52	85	2	7	
	Anoda vertikální	52	85			ANODA
	Armaturní uzel VTL	31	81			ARUZEL
	Armaturní uzel VVTL	41	2			ARUZEL
	Kompresní stanice	44	2			KOMPST
	Podzemní zásobník	45	2			PODZAS
	Regulace, odorizace, zařízení PKO					
* **&KABEL.dgn	Signalizační vodič	53	0		2	
	Uzemnění plynárenského zařízení	54	0			
	Přípojka nízkého napětí	55	83	1	7	
	PKO kabel	56	86	2	1	
	Optický kabel	57	0		4	
	Metalický kabel	59	0			
	Ostatní kabely (sdělovací, anténní)	58	0			
	Ochranná a bezpečnostní pásma					
* **&PASMA.dgn	Ochranné pásmo plynovodu	1	84		2	
	Bezpečnostní pásmo plynovodu	1	84		4	
	Ochranné pásmo anodového uzemnění	2	86		2	
	Bezpečnostní pásmo anodového uzemnění	2	86		4	
	Ochranné pásmo regulační stanice	3	0		2	
	Bezpečnostní pásmo regulační stanice	3	0		4	
	Ochranné pásmo odorizační stanice	4	0		2	
	Bezpečnostní pásmo odorizační stanice	4	0		4	
	Ochranné pásmo distribučního regulátoru	5	0		2	
	Ochranné pásmo SKAO	6	0		2	
	Ochranné pásmo přípojky NN	7	83		2	
	Ochranné pásmo kabelu PKO	8	86		2	
	Ochranné pásmo optického kabelu	9	0		2	
	Ochranné pásmo ostatních kabelů	10	0		2	